CHRISTO-PHOROS

A Soproni Evangélikus Egyházközség lapja

ingyenes kiadvány

XXIV. évfolyam, 6. szám

2017. karácsony – Weihnachten 2017

Az ünnep ideje

„Mindent úgy alkotott, hogy helyes legyen a maga idejében." (Préd 3,11a)

„Hogy rohan az idő…" – szoktuk mondani, pedig az idő mérésére egészen precíz eszközeink vannak, amelyek azt mutatják, az idő mindig pontosan ugyanabban a ritmusban, egyenletesen telik. És mégis érezzük, amikor rohan vagy éppen megáll, amikor siettetnénk vagy lassítanánk, amikor különleges időt élünk. Az ünnep ilyen különleges idő, az egyenletestől különválasztott, amikor másképp telnek a percek, és másra is használjuk, mint a hétköznapokon.

Szükségünk is van az ünnepekre, amelyek ritmust adnak a hétköznapjainkhoz, és amelyek új tartalommal is feltöltenek minket a hétköznapok monotóniájának elviseléséhez. Az ember mindig is kereste ezeket az időket, ünnepeket alkotott, átélte benne a fölötte álló hatalom által neki ajándékozott lehetőséget. De nem csak az időben kereste ezt, hanem a térben is. Templomot épített, ahol különösen is át tudta érezni Isten jelenlétét, közelségét, akaratát.

Az ünnepekkor ma is ezért indulunk el a templomba, mert az ünnep ideje nem másra szánt idő; ez a hétköznapból kilépve az Istennel való találkozás ideje, amelynek a gyülekezet közösségében, az ősi falak között jó helye is van. Hiába van talán egy kicsit kényelmetlenül hideg, jó együtt lenni ilyenkor a templom falai között a karácsonyi énekeket énekelve, a fenyő illatát is megérezve, vagy éppen az óév esti évösszegző gondolatainkba merülve. Isten adja nekünk ezt a helyet és időt, mert ő mindent úgy alkotott, hogy a maga idején az jó helyen legyen.

Megvan az ideje a hétköznapok feladatainak is, a 2018-as esztendő bőségesen hoz majd számunkra ilyen teendőket. Honnan lehet rá erőnk, bölcsességünk? Az ünnepből, amelyben a Megváltó eljön hozzánk, hogy ne legyünk magunkra hagyatva. Ő teszi áldottá ezeket a napokat, és a benne hitünkben erősödve indulhatunk majd neki a jövőnek. De most hagyjuk, hogy kicsit megálljon az idő! Szinte most kezdődött ez az év, és már a végére is értünk. Sok volt a rohanás, sok volt a teendőnk. Most azonban töltekezzünk, pihenjünk, erősödjünk hitben, szeretetben, békességben!

Pelikán András

Áldott karácsonyt kíván a Christophoros olvasóinak, evangélikusoknak és más felekezetűeknek, soproniaknak és távolabbiaknak a Soproni Evangélikus Egyházközség vezetése!

Lélek-zet

Néktek

„És monda az angyal nékik: Ne féljetek, mert íme hirdetek nektek nagy örömet, mely az egész nép öröme lesz: Üdvözítő született ma néktek, aki az Úr Krisztus, a Dávid városában." (Lk 2, 10-11)

Ezen a kis „néktek" szócskán ujjongnunk kellene. Mert nem holmi fatuskónak, vagy a köveknek mondja ezt az angyal, hanem az embereknek. Nem is csupán egy-kettőnek, hanem az egész népnek. Mit kezdjünk hát vele? Kételkedjünk továbbra is az Isten kegyelmében? Mondogassuk, hogy Péter és Pál örülhet a Megtartónak, de nékem szegény bűnösnek e drága kincshez nincs jogom?! De ha nem a tied, akkor hát kié? Tán bizony a ludak, récék és tehenek kedvéért jött a Krisztus? Nézz rá! Ha valami más teremtményen akart volna segíteni, akkor annak a képében jött volna el. Ő azonban ember Fia lett.

Kié legyen hát ez a gyermek, ha nem miénk, embereké?! Az angyalok nem szorulnak rá, az ördögöknek nem kell. Mi azonban rászorulunk, aminthogy értünk lett emberré. Úgy illik hát, hogy örömmel vegyük, ahogy az angyal mondja: „Született néktek a Megtartó." Nem nagyszerű és dicső, hogy ilyen örömhírt hoz embernek angyal az égből? S ujjongó angyalezrek biztatnak, hogy mi is örvendezzünk, s hálával vegyük e nagy kegyelmet?! Írjuk hát a „néktek" szócskát lángbetűkkel a szívünkbe, s Megtartónk születését fogadjuk örömmel.

Luther Márton (Jer, örvendjünk keresztyének!, 37. o.)

Az Ige testté lett, közöttünk lakott, és láttuk az Ő dicsőségét. (Jn 1,14)

Karácsony ünnepének üzenete, hogy Isten Jézus Krisztusban áttöri az emberi lehetőségek határait. Krisztus földi élete kezdetekor egy olyan ajtón jött be a világra, amire rá van írva: „nem bejárat", hiszen az Atyától származott és szűztől született. Jézus mindig áttöri az emberi lehetőségek határait, amikor belép az életünkbe.

A Megváltó a Jeruzsálemtől mintegy 8 kmre lévő Betlehemben jött a világra, egy olyan jelentéktelen kis településen, amely még csak nem is szerepel a Józs 15-ben, vagy a Neh 11-ben felsorolt városok között, ahol Júda nemzetségei éltek. Egy egész birodalom mozdult meg miatta, hogy így legyen, hiszen József és Mária a népszámlálás miatt érkezett Betlehembe. Ez világosan mutatja, hogy egy helyet nem a mérete tesz naggyá, hanem az, hogy ott van Jézus. Így egy közösséget sem a létszáma tesz naggyá, hanem az, hogy ott van-e Jézus.

Betlehem azt jelenti, hogy kenyér háza, és Jézus is később azt mondta magáról, hogy „én vagyok az élet kenyere". Ahogy a tanítványok továbbadták a kenyeret, úgy kell nekünk is továbbadni Krisztust, az élet kenyerét. Továbbadjuk-e? Tudjuk-e jól pásztorolni családtagjainkat, környezetünket, barátainkat, munkatársainkat?

János azt írja, hogy „láttuk az ő dicsőségét", vagyis az író szemtanúja volt Jézus egyedülálló ragyogásának, csodáinak, halálának, feltámadásának. Mi is láthatjuk Isten természetfeletti munkáját a magunk és embertársaink életében. Amikor valaki elfogadja Jézust személyes Megváltójául, akkor az újjászületés csodája megy végbe minden esetben.

Krisztus születésével és keresztha lálával áttörte az ajtót a jelen világ és az örök ország között. Ezzel lehetővé vált, hogy a mennyei Atya gyermekei lehessünk.

Széll Bulcsú
(Övé minden hét. Gondolatok az egyházi év heti igéihez. 2011, 10. o.)

Dicsőség a magasságban

A pásztorok, akik kint tanyáztak a város körül, a nyájat már biztonságban tudták és még mindig teljesen össze voltak zavarodva, mert egyikük állította, hogy az egyik kis bárány bégetését olyannak hallotta, mint valami emberi hang, és csodás módon még a szavait is érteni vélte. Ekkor állt elő egy másik pásztor, aki eddig csöndben volt, és amit mondott, csak még furcsábbá tette az éjszakát. Ő már majdnem aludt, amikor arra kapta fel a fejét, hogy valami nagy fényesség támad. Azt hitte, hogy a tábortűz fényét látja. Meg is ijedt, hogy talán meggyulladt a száraz fű a kövekkel körberakott tűzrakóhely körül, de látta, hogy a fény a másik oldalon világít, nem ott, ahol a tűz van. És ő meg a tűz ropogását hallotta emberi beszédnek, vagy legalábbis valami ütemes, a szavakhoz hasonlító pattogást hallott.

Egy öregebb pásztor, aki a nyüzsgés középpontjában volt eddig is, hirtelen felkiáltott, hogy a város felett olyan különlegesek a fények, hogy ő olyat még sosem látott. Mind odanéztek, és egy városszéli istálló fényeire lettek figyelmesek. Szokatlan, hogy világítanak éjjel egy istállóban, állapították meg, és az öreg el is indult arrafelé, hogy megnézze, nincs-e valami baj.

Egészen fel voltak dobódva, és mivel a nyáj velük ellentétben továbbra is nyugodtnak tűnt, lassan mind elindultak ugyanarra, a város felé, pontosabban a város szélén lévő fényes istálló felé. Ahogy közelebb értek, akkor látták meg, hogy az istállóban emberek vannak, de nincs semmi mozgás, tehát nem lehet baj. De ha már úton voltak, nem fordultak vissza, a végére akartak jutni a dolognak.

És út közben próbálták azokat a szavakat megérteni, amit többen is hallani véltek, ki a bárányok bégetéséből, ki a tűz pattogásából, ki másképpen. És abban maradtak, hogy bár mindenki máshogy élte meg a pillanatot, isteni hírnök jeleit kapták. Angyalok lehettek, csak hát ki tudja, hogy néz ki egy angyal, aki még sosem látott egyet sem, az csak talán sejtheti. De az biztos, hogy különleges az este, és hogy nekik el kell jutni az istállóhoz. És az egyikük, aki hátrébb lépdelt, mert lassabban ment, énekelni kezdett, egy olyan éneket, amit régi imádságokból ismert, és ami arról szólt, hogy „dicsőség a magasságban Istennek”.

Pelikán András

Imádságok az ünnepek idején

evangélikus liturgikus könyveinkből

Advent

Jöjj, népek Megváltója. Jöjj, Urunk Jézus, és örvendeztess meg minket isteni jelenléteddel. Szükségünk van tanácsra, segítségre, oltalomra. Jöjj hát, és gyógyítsd meg vakságunkat. Jöjj, és segíts minket emberi gyengeségünkben. Jöjj, isteni dicsőség fényessége! Jöjj, Isten ereje és bölcsessége, világosítsd éjszakánkat nappallá, oltalmazz a veszélytől, gyógyítsd vakságunkat, erősítsd bennünk a bátorságot, vezess bennünket kézen fogva, akaratod szerint földi vándorlásunkban, míg föl nem veszel minket az örök városba, amelyet magad készítettél nekünk. Ámen.

Karácsony este

Drága betlehemi Kisded-Jézus! Add, hogy egész életünkben részesei lehessünk a karácsonyi esemény mélységes titkának! Küldd el az emberi szívekbe azt a békét, amely után annyira áhítozunk, és amelyet egyedül Te adhatsz meg. Segítsd meg az emberiséget, hogy egyre jobban megismerjék és elismerjék egymást, és testvériesen éljenek egymás mellett, mint az egy Atya gyermekei.

Nyilatkoztasd ki az emberiségnek dicsőségedet és tisztaságodat. Ébressz szívünkben szeretetet és hálát mérhetetlen jóságod iránt. Vezess bennünket szereteted egységébe, és ajándékozz meg békéddel. Ámen.

Karácsony ünnepe

Úristen, mennyei Atyánk! Te jelentetted ki kedves angyalokkal a te Fiadat, Jézus

Krisztust a szegény pásztoroknak a mezőn, és hirdettetted, hogy ne féljenek, hanem örüljenek, mert Krisztus, az Üdvözítő született. Kérünk, űzz ki Szentlelkeddel minden félelmet szívünkből, és ébreszd fel bennünk ezt az igazi, valóságos örök örömöt; és még ha ezen a földön megvetettek, nyomorultak, szegények és elhagyatottak vagyunk is, mégis megvigasztalódjunk és örvendezzünk azon, hogy szeretett Fiad, Krisztus Urunk, a mi Megváltónk és Főpapunk emberré lett értünk, hogy megmentsen minket a halálból és minden bajból, és üdvözítsen örökké. Ámen.

Óév este

Hálát adunk neked, Istenünk, hogy az év utolsó estéjén igéd fényében vizsgálhatjuk életünket. Köszönjük gondoskodó szeretetedet, amellyel ebben az esztendőben is megőriztél, és igéddel tápláltál minket. Kérünk, ha éveink elfogynak, akkor is tarts meg kegyelmesen veled és Fiaddal, az Úr Jézus Krisztussal való közösségben Szentlelked által. Ámen.

Újév

Neveddel indulunk, Jézus! Áldott légy az új esztendőért, amelynek reggelén kegyelmed ismét megújult rajtunk. Téged kívánunk és téged imádunk, aki ez esztendőnek is fundamentumot vetsz igéddel, és utat készítesz, hogy jó cselekedetben járhassunk. Erőnek, szeretetnek, józanságnak Lelke, vezess! Ámen.

Vízkereszt

Istenünk, aki bölcseket vezettél egyszülött Fiadhoz a csillag fényével: add meg nekünk kegyelmesen, hogy miután hit által megismertünk téged, eljussunk isteni dicsőséged látására is, az Úr Jézus Krisztus által, aki veled és a Szentlélekkel él és uralkodik örökkön örökké. Ámen.

Karácsony felé

Szép Tündérország támad fel szívemben
Ilyenkor decemberben.
A szeretetnek csillagára nézek,
Megszáll egy titkos, gyönyörű igézet,
Ilyenkor decemberben.

... Bizalmas szívvel járom a világot,
S amit az élet vágott,
Behegesztem a sebet a szívemben,
És hiszek újra égi szeretetben,
Ilyenkor decemberben.

... És valahol csak kétkedő beszédet
Hallok szomorúan nézek,
A kis Jézuska itt van a közelben,
Legyünk hát jobbak, s higgyünk
rendületlen,
S ne csak így decemberben.

Juhász Gyula

Újévi tűnődés

A jelen: Perc a múlt s jövő Határán:
Rovásnyi jel életünk vonalán.
A múlt: Tanulság. Elfutó időnket
Hogy pazaroltuk. Áldást mégis osztott
A hozzánk is lehajló kegyelem.
A Jövő? Nyílt tér, nagyszerű kihívás:
– Annyit érsz, amit másokért teszel,
Annyira jutsz, amennyit a hited bír
Szárnyalni, amennyi erőt veszel
A küzdelemhez az örök forrásból. –
Vagy talán… Ahogy a bölcs Prédikátor
Rezignáltan előnkbe adta rég:
Ha számba vesszük gyorsan tűnő létünk,
Jórészt törődés, az öröm kevés,
Olyan semmiség volt, amit tehettünk.
Kezünk nyomát majd őrzik a kövek még
Egy ideig. Talán a szívek is.
Szívünk melegét, kezünk simítását,
Egy jól megformált és igaz szavunk,
S önzetlen tettünk e kalmár világban.
A jövő is múlttá lesz nemsokára,
És újra megmérjük megtett utunk:
Földre hajlik tán éltünk ívelése,
Vagy a jövendő reményére nézve
Híven tesszük, mit ránk bízott Urunk.

Bácsi Sándor

Luther megkülönböztette

Megkülönböztetni annyi, mint Isten igéjéről helyes ítéletet alkotni. Luther szerint a teológiában ez a legnagyobb tudomány, mivel a jó teológus nem test (testület) szerinti, hanem Lélek szerint mond ítéletet. A jó teológus különbséget tesz Isten két birodalma (1), személye és igéje (2), az Ószövetség és az Újtestamentum (3), a cselekedet és a hit (4), az érdem és a jutalom (5), a törvény és az evangélium (6), valamint Isten kettő kormányzása között (7). A sátán mindig abban mesterkedik, hogy ezeket rendre összekeverje, mai szóhasználattal egybemossa. Mesterkedésének eredménye a moslék, mai szóhasználattal élve: a korszellem. Ezzel szemben Isten igéje étel és ital, kenyér és bor, örök életre buzgó forrás, Lélek és élet.

1. Isten két birodalma

Az ember két birodalomban él. Az elsőben minden saját akarata és elképzelése szerint történik, az ember uralma alá rendelt földi dolgokban, függetlenül Isten parancsolatától. Itt az ember a gondolatai, szavai és tettei felett szabadon rendelkezik. Nem mintha Isten magára hagyná – hiszen Ő minden dologban közreműködik –, de itt szabad teret enged az embernek, hogy ügyeit a saját elgondolása szerint intézze. Ezzel szemben a másik birodalomban az ember nem hagyatkozhat önmagára. Ahogyan az első birodalomban minden más akarattól függetlenül cselekedhetett, a másodikban Isten akaratára kell hagyatkoznia.

2. Isten személye és igéje

Amikor Isten elrejtőzik, és nem akarja, hogy Őt megismerjük – semmi közünk hozzá. Amennyiben azonban a szent igében átöltözik, önmagát feltárja előttünk és felajánlkozik, akkor igenis közünk van hozzá. Csak önmagát teszi nevetségessé, aki nem tudja megkülönböztetni a prédikált Istent a rejtőzködő Istentől, azaz nem tud különbséget

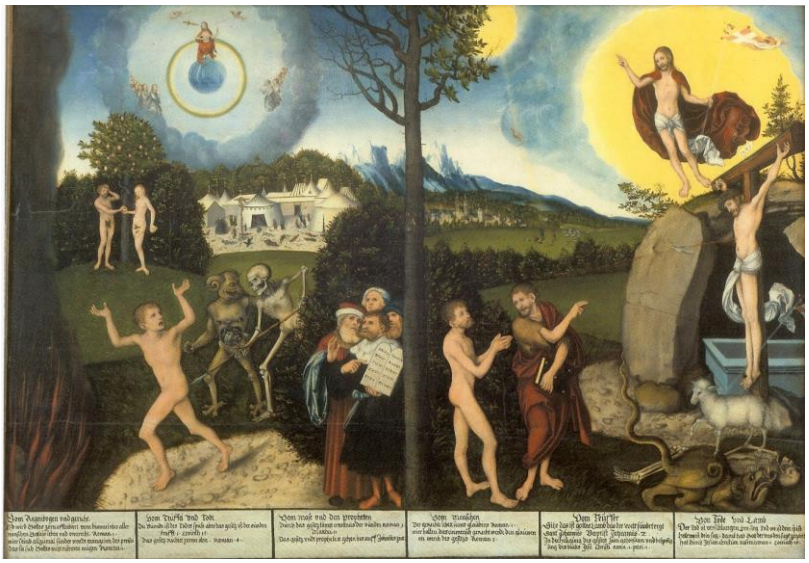

Lucas Cranach der Ältere: Gesetz und Gnade

tenni Isten igéje és személye között. Isten sok mindent cselekszik, amit igéjében nem mutat meg nekünk, és sok mindent akar, amelyről igéjében nem jelzi, hogy szándékában áll. A szavára kell figyelnünk, mert igéje szerint kell cselekednünk, és nem a kikutathatatlan akarata szerint.

3. Ószövetség és Újtestamentum

Az Újtestamentumban az evangéliumot prédikálják nekünk, amely nem más, mint maga a testté lett ige. Ez hirdeti számunkra a kegyelmet a bűnök bocsánatára, amelyet nekünk a keresztre feszített Krisztus szerzett. Erről szólnak az Újtestamentum intelmei is. Sokan nem tudják megkülönböztetni az Ószövetséget és Újtestamentumtól, mivel ott és itt nem látnak egyebet törvényeknél és parancsolatoknál, amelyek az embert a jó erkölcsre tanítják, de az újjászületésről, a megújulásról, a Lélek munkájáról, a Szentlélek gyengéd tüzéről semmit nem tudnak, még csak nem is hallottak róla.

4. Cselekedet és hit

A hit helyére csak azok találhatnak rá, akik meg tudják különböztetni az Újtestamentumot az Ószövetségtől! Mert két dolog tartozik az Újtestamentumhoz: e földi életben a szenvedés és a halál, az eljövendőben pedig az örök élet. Ezzel szemben az Ótestamentumban Isten mindig megszabadította a népét, ahogyan a 22. zsoltárban olvassuk: „Benned bíztak őseink, bíztak, és megmentetted őket." (Zsolt 22,5). A Krisztusban hívőknek nincs ilyen tapasztalatuk, de éppen így lesz helye a hitnek, a nem láthatóról való meggyőződésnek (Zsid 11,1). Krisztus azt szeretné, ha a követői nem látásban, hanem hitben járnának!

5. Érdem és jutalom

Az érdem és jutalom kérdésében is nagy a kavarodás. Tiszta vizet Krisztus igéje önt a pohárba: „Jöjjetek, Atyám áldottai, örököljétek a világ kezdete óta számotokra elkészített országot." (Mt 25,34) „Ugyan hogyan tudnák kiérdemelni azt, ami az övék? Helyesebb tehát azt mondanunk, hogy az Isten országa érdemeli meg a gyermekeit, akik majd birtokolhatják. Isten országa ugyanis nem készülőben van, hanem már elkészült! Inkább Isten országának gyermekei vannak készülőben, de nem ők építik fel a Krisztus országot. Tehát Isten országa érdemli meg a gyermekeit, s nem a gyermekek az Isten országát!"

6. Törvény és evangélium

„Az embert a törvény szava arra figyelmezteti és tanítja, hogy mit tegyen, és nem arra, hogy mit tehet. Isten törvényéből a bűn beismerése, erőtlenségünket és tehetetlenségünket felismerése van. Ámde semmi sem alkalmasabb Isten szava megértéséhez, mint a léleknek ez a gyengesége. A sátán ravaszsága, hogy éppen ezt a gyengeségünket használja fel arra, hogy Isten igéjének szívünkben ellenálljon. Ha nem így tenne, úgy az egész emberiség egyetlen prédikáció által megtéríthető volna. Folyamatosan kell Isten igéjét, törvényét és evangéliumát hirdetni! Az előbbi az elbizakodottságtól, az utóbbi a kétségbeeséstől óv."

7. Isten kettős kormányzása

Luther nem keresztyén kormányzásáról beszél, hanem világi kormányzásról, amelyeknek, akár jó, akár rossz, engedelmességgel tartozunk, Róm 13, a negyedik parancsolat és a Miatyánk negyedik kérése alapján. A jó kormányzásnak három ismertetőjegye van: szabadság, igazságosság, béke. Luther a pápa hatalmát nem tartotta felsőbbségnek sem az egyházban, sem a világban, sem a társadalomban, mert az evangéliumot megrontja és hatáskörébe vonja, az egyházjogot lábbal tiporja, végül a családi élet rendjét a papjainak megtiltja, pedig Isten rendje és igéje szerint számukra is engedélyezettek.

Az egyház és a világi felsőbbség közti viszony nehéz kérdés. Luther elvitathatatlan érdeme, hogy a kettőt egymás mellé rendelte. Szerinte mi nemcsak alattvalók vagyunk, hanem részesei is a világi felelősségnek! Az evangélikus hit tehát nem zárja ki a politikai felelősségvállalást, hanem ellenkező-leg. magába foglalja. Luther tisztán látja, hogy a felsőbbséget megváltoztatni és a felsőbbséget jobbá tenni – két különböző dolog, oly messze egy-

mástól, mint ég és földtől. A változtatás ui. könnyen megtörténhet; a jobbá tétel sokkal nehezebben. Miért? „Mert ez utóbbi nem a mi akaratunkon, képességünkön, döntésünkön múlik, hanem egyedül Isten cselekedetén."

Luther több alkalommal panaszkodott, hogy a világi vezetők manapság nem imádkoznak. Pedig minden világi kormányzás egyedül Isten parancsolata és a keresztyének imája által áll fenn. Ezek azok a tartóoszlopok, amelyek az egész világot hordozzák. A világ azonban jól láthatóan nem akarja Isten igéjét elszenvedni, és nem hagy fel azzal sem, hogy háborogjon a tartóoszlopai ellen, amelyek őt hordozzák. Mi kitartunk, amíg tudunk. Ha viszont bukásra kerül sor, ha Isten igéje és a keresztyének imája megszűnik, úgy vége a világnak! Időszerű hát a kérés: a világi felsőbbség iránti ima, könyörgés és hálaadás napjainkban soha ne némuljon el!

Weltler Sándor

Az idézetek Luther Márton A szolgai akarat c. művéből (1525) és az ún. Körlevél-vitairatból (1539) valók.

Gyülekezetünk életéből

Október 31-én, a reformáció elindulásának 500. évfordulóján templomunkban kétnyelvű, zenés áhítatot tartottunk, …

… a református templomban pedig a református gyülekezettel közös úrvacsorás istentiszteletet.

A belvárosi utcák burkolatfelújítása keretében a templomunk előtti, a Templom utca közepén nyíló tér is megújult. Közepére egy szépen kidolgozott Luther-rózsa került színes kövekből. Az önkormányzat szép gesztusa, hogy ilyen formában is megjelenik evangélikus jelképünk, maradandó emlékeként a most záruló jubileumi évnek. Ezúton is köszönetünket fejezzük ki Sopron Megyei Jogú Város Önkormányzatának.

Havonta kétszer tartunk evangélikus istentiszteletet Fertőszentmiklóson, a református imaházban. Az alkalmak fűtéséhez a tűzifát az idén is a gyülekezeti tagok pakolták a helyére, közös munkával.

GYÜLEKEZETI VÁLASZTÁS 2018

2018. február 25.

Ki lesz a *felügyelő* **?**

Kik lesznek presbiterek?

Ki lesz a 2. felügyelő? *másod*

Ki fog **?** *jegyzőkönyvet vezetni*

Ki képviseli a gyülekezetet az egyházmegyében?

Ki gondozza az épületeket?

Ki képviseli a német ajkú gyülekezeti tagokat?

Ki foglalkozik majd a pénzügyekkel? *a számvevőszéki elnök*

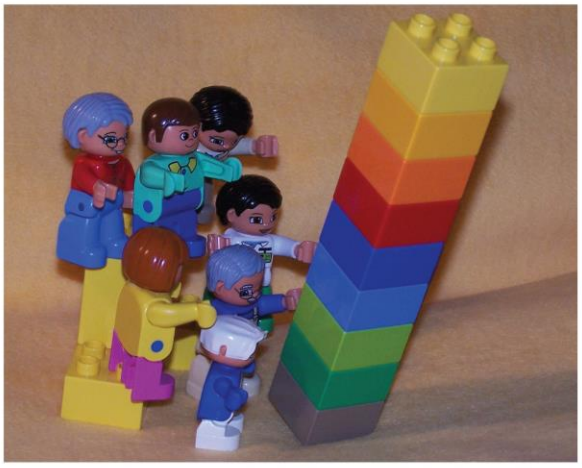

Együtt eldöntjük!

sopron.lutheran.hu/valasztas

Kérés a gyülekezeti tagokhoz

Sokkal inkább megtartó erővé, erőforrássá, lelki otthonná tud válni a gyülekezeti közösség, ha felelősséget érzünk érte és feladatokat vállalunk. Köszönetet mondunk annak a sok-sok testvérünknek, aki nem csak résztvevője gyülekezetünk alkalmainak, hanem gondolkodik is a gyülekezet jövőjéről, és különféle szolgálatokkal hozzájárul annak alakításához. Sokan sokféleképpen teszik ezt. A gyülekezeti feladatvállalás egyik módja, ha valaki választott tisztségviselőként vagy presbiterként vesz részt a közösségi életben.

Evangélikus egyházunk törvényei értelmében 2018 márciusában lejár a mostani presbitérium megbízatása (akárcsak országszerte, minden gyülekezetben), ezért választást tartunk a 2018-2024-es időszakra a lelkészeké kivételével minden tisztségre. A legjobban az szolgálná a gyülekezet érdekét, ha olyan személyeket választhatnánk meg, akiknek fontos a gyülekezeti élet, rendszeresen részt vesznek az istentiszteleteken, a gyülekezeti élet legalább egy területén aktívak, és kétnyelvű gyülekezetünk minden területe szívügyük. Fontos, hogy tudjanak időt, erőt áldozni egyeztetésekre, szervezésre, döntések előkészítésére és meghozatalára vagy éppen kétkezi munkára.

Hálásak vagyunk Istennek, hogy egyházközségünknek sok ingatlanja van, a városban nagy evangélikus intézményhálózat működik, gyülekezetünkben pedig sok különböző csoport. Mindez viszont sok feladatot is ad. Azt, hogy a lelkészek több időt tudjanak látogatásra, igehirdetésre való felkészülésre, közösségi alkalmak vezetésére szentelni, az segítené, ha a presbiterek minél jobban részt tudnának venni a gyülekezet ingatlanjainak, pénzügyeinek és szervezetének felügyeletében és gondozásában. Emellett nagy áldás forrása az is, ha a lelkészekkel együtt ők is tevékenykednek az alkalmak tervezésében és szervezésében, gyülekezeti tagok és mások megszólításában, a közösség építésében. Fontos, hogy lelkészek, presbiterek, alkalmazottak és önkéntesek kölcsönösen támogatni tudják egymás szolgálatát.

Biztatjuk, bátorítjuk a testvéreket, hogy ha készek arra, hogy dolgozzanak a közösségért, vállaljanak feladatokat és tisztséget a gyülekezeti életben. Kérjük, a következő hetekben ajánljanak megfelelő személyeket a tisztségekre, februárban és márciusban pedig felelős döntéssel vegyenek részt a választó közgyűléseken. Kérjük, imádkozzanak azért, hogy a tisztújítás szolgálja gyülekezetünk lelki megújulását, a közösség gazdagodását, a békesség növekedését és a szolgálat erősödését.

Tóth Károly, Pelikán András és Holger Manke lelkészek

A választás menete

A részvétel feltétele

A 2018-as választáson az ajánlhat személyeket a különböző tisztségekre és szavazhat a jelöltekre, aki:

- *evangélikus*, azaz keresztségben részesült, az evangélikus egyház tanítását elfogadja, vallja és képessége szerint megtartja,
- *nagykorú* és
- 2017-ben gyülekezetünkben *egyházfenntartói járulékot fizetett*.

Jelölés elfogadásának, tisztség vállalásának feltétele ezeken felül:

- a *rendezett életvitel*.

A presbitérium tagjai és az egyházmegyei küldöttek esetében továbbá:

- a jelölteknek *konfirmáltaknak* kell lenniük.

A presbitérium tagjai esetében ezeken felül:

- a jelölt legalább *5 éve* a Soproni Evangélikus Egyházközség *tagja* kell, hogy legyen.

Biztatunk gyülekezetünk tagjai közül mindenkit, aki eddig még nem tette, hogy még 2017-ben fizessen egyházfenntartói járulékot. Kérjük, hogy közös, családi befizetések esetén is jelezzék, hogy melyik személyhez mekkora összeg kapcsolódik.

Ajánlás

2018. január 16-áig várjuk az ajánlásokat a különböző tisztségekre a templomban és a lelkészi hivatalban a kihelyezett lapokon. Az ajánlásokat a gyülekezeti jelölőbizottság összesíti, majd megkeresi az ajánlást kapott személyeket, hogy vállalják-e a jelöltséget.

A jelöltlista véglegesítése

Február 4-én, vasárnap délelőtt gyülekezeti közgyűlés véglegesíti a jelöltek listáját. A listát közzétesszük február első felében a templomban, gyülekezetünk honlapján (sopron.lutheran.hu/valasztas) valamint a Christophoros 2018. böjti számában.

Választás

Február 25-én, vasárnap délelőtt a választói névjegyzékben szereplők írásban adhatják le szavazatukat valamennyi jelöltre. *Március 11-én*, vasárnap délelőtt második fordulót tartunk azokkal a tisztségekkel kapcsolatban, amelyekre egyik jelölt sem szerzett a szavazatok 50%-ánál többet (a presbitereknél valószínű, hogy előáll ez a helyzet), vagy amelyeknél szavazategyenlőség alakult ki.

Beiktatás

A megválasztott tisztségviselőket istentisztelet keretében iktatjuk be, terveink szerint *március 29-én*, nagycsütörtökön.

Betöltendő tisztségek:

- felügyelő
- másodfelügyelő
- magyar gondnok
- német gondnok
- jegyző
- presbiterek (10 fő és póttagok)
- számvevőszéki elnök
- számvevőszéki tagok (2-6 fő)
- jelölőbizottsági tagok (3-5 fő)
- egyházmegyei közgyűlési küldöttek (2 fő és póttagok)

Lebonyolítás

A jelölés és a választás folyamatát a gyülekezet jelölőbizottsága bonyolítja le. Forduljanak bizalommal a bizottság elnökéhez, Varga Jenőhöz. Elérhetőségei: +36-20/959-09-47, vaj47@freemail.hu

Gondolatok a presbiteri hivatásról

A valóság az, hogy a lutheri reformációt csak másodsorban érdeklik a szervezeti kérdések, de ilyen értelemben nagyon érdeklik. Érdeklődésének középpontjában az evangélium hirdetése áll, s ezért nagyon fontosnak tartja, hogy az egyház kormányzata és szervezete minél jobban szolgálja az evangélium hirdetését. Éppen ezért mindenkor és mindenütt azt a kormányzati formát igyekszik vállalni vagy kialakítani, amely az illető időben vagy helyen legalkalmasabb az evangélium szolgálata szempontjából.

Prőhle Károly
(Tarts, Uram, a kezedben. Személyes szavak presbiterekhez. 2012, 63. o.)

[…] Ha az egyháznak csak a külsőleg látható szervezeti jegyeit tekintjük, akkor a presbiter szerepe olyan, mint egy társaság vagy egyesület vezetőségi tagjáé. Az egyház azonban több ennél. Az Ágostai hitvallás VII. cikkében ezt olvassuk: az egyház a szentek gyülekezete, amelyben az evangéliumot tisztán tanítják és a szentségeket helyesen szolgáltatják ki.

Az egyházközségben végzett egyházi szolgálatról és az egyházközség önkormányzatáról szóló 1997. évi III. törvény 51. par. a. kimondja: A presbitérium részt vesz az egyházközség lelki, szellemi és anyagi életének szervezésében, irányításában és felügyeletében. A presbitérium hatáskörére, feladataira vonatkozó többi pont inkább a szervezeti és anyagi kérdéseket határolja körül. A törvények – természetükből következően – általános szabályokat rögzítenek, nem részletezők, a meghatározható és ellenőrizhető feladatokat írják elő: nem egy-egy gyülekezetre, különösen nem egyes személyekre szabottak. Hitem szerint minden presbiternek személyes küldetése és személyére szabott feladata van, amelyet a törvény nem részletez, legfeljebb keretet ad neki.

A presbitérium és a presbiter feladata tehát a gyülekezet lelki, szellemi és anyagi életének szervezésében, irányításában és felügyeletében való részvétel. A feladatok sokféleségéből és a presbiterek különböző adottságaiból következik, hogy mindenki a számára leginkább testhezálló munkát kapja. Óriási dolog, ha a gyülekezet anyagi gondjai nem a lelkészt terhelik, hanem azokat a presbitérium intézi és oldja meg. Nagy baj azonban, ha a gyülekezetben folyó felújítások, építkezések mellett a presbitériumnak már nincs ideje, esetleg indíttatása sem részt venni a gyülekezet lelki és szellemi életének szervezésében és irányításában.

A keresztyén embernek általában, a presbiternek pedig különösen is figyelnie kell arra, hogy beszéde egyértelmű legyen. […]

A szervezeti-szervezési kérdések közé tartozik, de nagyon fontosnak tartom kiemelni, hogy a gyülekezet tagjai, különösen a presbiterek ne csak fogyasztóként éljenek a gyülekezetben, hanem az ügy iránti felelősség érzésével. Ennek azonban az is feltétele, hogy a döntésekben aktívan részt vegyenek (részt vehessenek). […]

Győri József
(Civil kontroll vagy társszolgálat. Gyülekezetpedagógiai füzetek 1. 2000, 78-79. o.)

Budaváriakkal a Felvidéken

A Soproni Evangélikus Egyházközség hírei közt olvastam, hogy szeptember 30-án és október 1-jén a budavári gyülekezet kirándulást szervez a Felvidékre, a soproni gyülekezet tagjait is hívják. Én már régóta tervezgettem, de valahogy kimaradt az utazásaimból. Gondoltam, itt van a lehetőség bepótolni, jelentkeztem Sopronból mindössze egyedül, de a budapestiekkel együtt megtelt a nagy autóbusz így is.

A szervezők: Czenthe Miklós levéltáros, Bence Imre lelkész, Madas Zsuzsa presbiter. A program is jó volt, na meg ami nagyon fontos, még az idő is. Én köszönetem jeléül csak nagy vonalakban, a saját élményemet írom le.

Első városunk *Kassa* volt, az érkezési időpontban várt bennünk Daniel Lynkesch kassai evangélikus lelkész. Szlovákia második legnagyobb városa, lakossága 2011-ben 240 ezer fő, megkapta az Európa Kulturális Fővárosa címet. A Rákócziak kedvenc városa volt, a kuruc mozgalom központja. A Szent Erzsébet-székesegyház oldali szárnyának belső freskója magyar történelmi eseményt mutat, szárnyas oltára csodálatos látnivaló. A dóm külső falán Rákóczi-dombormű, belül pedig az altemplomban van a Rákóczi-kripta. 1 euró volt a belépő vezetéssel együtt. II. Rákóczi Ferenc maradványait 1906. október 29-én helyezték nyugalomra, Rodostóból hozták a családi kriptába. Leróttuk tiszteletünket. Az isztambuli kirándulásom, ami még dolgozó koromban volt, megtaláltuk és megnéztük a tengerparton, a magyarok által létrehozott Rákóczi Múzeumot. Most is szívesen emlékezem rá. Folytatva utunkat, az idegenvezető felhívta figyelmünket Márai Sándor szülőházára és a szobrára a háza előtt. A Szent Mihály-kápolnával szemben a világ kávéi nevű kávézóba is bemehettünk, a falon Márai-ábrázolása, írásának idézetével, ami magyarul olvasható, a ház tulajdonosa is magyar. Két *Beduin* kávét rendeltünk, a felszolgáló mondta, hogy az nagyon erős, nem baj, cukor helyett kardamommal (cukorral) volt főzve. Akkor ért bennünk meglepetés, amikor elénk tettek egy-egy kis régi réz kávéfőzőt forrón, zaccosan, persze nem tudtuk meginni, annyi volt, a kis vizes üvegünkbe öntve magunkkal vittük a maradék erős kávét, még másnap reggel és délben a buszon is azt ittuk.

Kassától a falról leírt Márai idézettel búcsúztam:

„Este 8-kor születtem, fújt a szél.
Kassát szerettem és a verseket.
A nőket, a bort, a becsületet,
S az értelmet, mely a szívhez beszél -
Minden más titok.
Nem könyörgök, s ne irgalmazzatok."

Eperjes a következő város: A főtéren, az evangélikus kollégium mellett az evangélikus templomot és gyülekezetet Bokalar lelkész mutatta be. A kollégiumban konferencia volt, a sarkon emléktábla. A magyar történelem legszomorúbb emlékhelye, a Caraffa által kivégzett vértanúk helye, a börtön látható. 1995-ben járt II. János Pál Eperjesen, ezt örökítették meg 2012-ben a róla készült szoborban. A főtéren a Szent Miklós katolikus templomban éppen esküvő volt, örömmel mondták, hogy sokkal több az egyházi esküvő, mint a polgári, egymástól függetlenül választható. 1607-ben épült az evangélikus kollégium, abban a korban a kollégiumok a legmagasabb szintű tudományt jelentették. Az egész település lakossága evangélikus volt, német, magyar, szlovák. Vasárnaponként ma is német, magyar, szlovák istentisztelet van. Jelenleg evangélikus gimnáziuma német nyelvű. Három püspök székhelye Eperjes. A 4000-es evangélikus

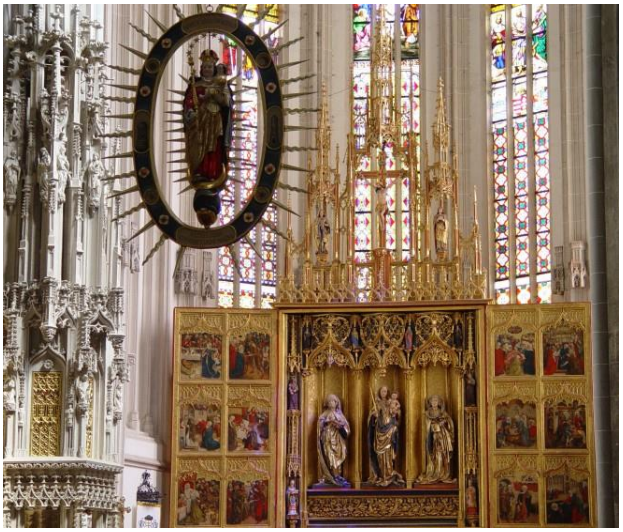

létszámhoz még a környéken lévő 23 filia is hozzátartozik, általában évente 70 konfirmandus van a gyülekezetben. A városban van még görög katolikus és ortodox zsidó gyülekezet is. A nemesi paloták és polgári házak közt találjuk a Rákóczi-házat is. Rövid a nap, igyekezni kell a szállásra, tovább indultunk.

Lőcse. A szállás elfoglalása következtében, a középiskolai kollégiumban volt, a városfal mellett, 4 ágyas szobákban, tiszta, már fűtött helyekkel. Az udvarban autóbusz-parkolási lehetőség, a csomagok szempontjából még kényelmes is. A vacsora (ajánlat) a *Hotel Stella* felső részén, az új városházával szemben, előre lejelentett helyen volt. Találkozás: dr. Astrid Kostelnikova-Zwillingovával, az evangélikus gyülekezet volt felügyelőnőjével, a magyar nyelvű idegenvezetőnk is ő lett. Megbeszélte velünk a következő napi programot, esetleg egyéni kéréseket is teljesít. A régi temető is bent volt a programunkban a német-magyar polgári sírokkal. De másnap reggelre mínusz kettő fok volt, esős-vizes, hideg lett, így elmaradt a temető megnézése, de elhozta a regisztert és válaszolt azoknak, akik ismerős sírt kerestek. A városi vezetése viszont, a fekete városban kezdődött, a lőcsei fehérasszony ketrecét is bemutatta, történetét magyar film rögzíti.

Vasárnap lévén mise volt a katolikus templomban, annak ellenére kivártuk a régi templombelső megtekintését, ami evangélikusként is szolgált a reformáció idején. Most meg beöltözött apácák a vezetők, belépőjegyes. Valamikor nagy élet volt a városban, gazdagság nyomai lépten-nyomon találhatók, katonák, kereskedők, só-, arany- és ezüstbányák gazdaggá, emlékezetessé tették Szepesvármegye székhelyét Lőcsét.

Késmárk. Mire megérkeztünk, a Nap is kisütött. Szlovákia jelentős települései közé tartozik, műemléki védelem alatt álló járási székhely. A Magas-Tátra egyik sűrűn látogatott idegenforgalmi központja. „Késmárk az eredeti szláv és német bevándorlók településeinek egyesítésével jött létre, később lengyeleket, magyarokat, cseheket, zsidókat és bolgárokat is befogadott."

Késmárk fontos kereskedelmi útvonal melletti város, amely összekötötte a Közel-Kelettel és Európa északi részével, ez gyors gazdasági fejlődést eredményezett. A huszitákkal 1433-ban folytatott viszálykodás a 15-16. században zajlott, a lengyel király csatázott a magyar trónért. Ez a küzdelem 1441-1462 között folyt. 1709-ben, miután a császári sereg bevette Késmárkot, felépült a líceum, ma a nemzeti örökség része. A 18. század utolsó éveiben a 8 osztályos gimnáziumot jogi és teológiai katedrával bővítették, így válhatott a tanintézmény líceummá. Nem kerülte el a várost az 1848-as magyar szabadságharc sem. 1852-ben viszont megszüntették a három új képzést, az iskola ezért újra gimnázium lett. A Líceum mai alakját a 19. században vette fel az első és második emelet felépítésével. Ez az épület ad helyet Közép-Európa egyik legnagyobb könyvtárának 150 ezer kötettel. Az új evangélikus templom építéséhez a 19. század második felében a tervet Teofil Halsent, a vármegye főépítésze ingyen ajándékként adta az istenháza számára, ma is ezt a nevet viseli az evangélikus templom. Az ekletikus épület tartalmaz bizánci, román, reneszánsz, mauri és egyéb stíluselemeket is. A templom érdekessége a szimmetria miatti két szószék. 1894-ben szentelték fel. Itt található Thököly Imre (1657-1705) késmárki születésű hadvezér mauzóleuma. Thököly a császárellenes felkelés és a vallásszabadság harcosa volt. Koszorúk, nemzetiszínű szalagok tisztelik. Szembeni falra került az első világháborúban elesett helyi evangélikusok fatáblája. Szabad program következett, a történelmi temető. A késmárki vár az úri réteg kulturális központjának számított, és ott folytak a kor nagy kérdéseit taglaló disputák. 1705 és 1708 között a várban működött Matej Glaser Vitriari nyomdája, amely a szlovák, magyar, német és latin nyelvű könyveket készített. A 14-15. században már voltak tátrai kirándulások.

Kocsis Ilona Zsófia

Gyülekezet- és iskolatörténeti mozaik V.

Egyháztörténet-írásunk hazai, főként dunántúli történetében három nagy időszakot jelölnek meg a történetírók. I. Alapvetés és első virágzás 1522-1647. II. Az elnyomatás ideje 1647-1781. III. Feléledés, vallási megújulás 1781-től.
Előző számunkban az első időszak végéhez értünk. Mielőtt azonban áttérnénk a következő történeti részre, szeretnék néhány dolgot előrebocsátani, hogy valamennyire bele láthassunk és bele érezhessünk gyülekezetünk létért folyó küzdelmeibe.

Alig telt el pár évtized a reformáció kezdetétől, és az akkori Magyarország nagy része a lutheri tanokat fogadta be. Payr Sándor írja a Dunántúli Evangélikus Egyházkerült története c. munkájában a prédikátorokról: „apostoli mozgékonysággal sietnek egyik helyről a másikra, hogy mindenütt hirdessék Isten igéjét városról-városra, faluról-falura." Dévai Bíró Mátyás, Huszár Gál, Sztárai Mihály és társaik alig töltenek egy-két évet egy helyen. Valóságos „misszionáriusok". Mellettük lelkészek, tanítók, patrónusok, földesurak, városi szenátorok, művelt főúri asszonyok, tudósok, lantosok, poéták, háziorvosok, kereskedők, katonák, megannyi névtelen magvetői az Evangéliumnak.

Az 1634/35-ös országgyűlés itt, Sopronban folyt le. Várható volt azonban, hogy Bécshez közel, egy majdnem tisztán „eretnek" várost, amelyben szép számmal telepedtek le evangélikus hitük miatt Ausztriából kiutasított neves családok is, nem kerülheti el az ellenreformációs küzdelem. II. és III. Ferdinánd gyengekezű, befolyásolható, de ugyanakkor fanatikus jezsuita nevelésben részesült uralkodók voltak, Pázmány Péter esztergomi érsek, nagy műveltségű, rendkívül eszes, jó politikai érzékkel rendelkező tanácsadóként állt mellettük. Esterházy Miklós nádor szintén meggyőződéses Róma-hű vezető és Draskovich György győri püspök összefogásával kezdődött meg a nyílt küzdelem.

Pázmány Péter meggyőződése az volt, hogy a protestantizmus terjedését a katolikus papság erkölcsi és műveltségi hanyatlása okozta. Ennek orvoslására 1619-ben Nagyszombatban az ifjúság részére papnevelő intézetet és egyetemet alapított, melyet 1635-ben teológiai és bölcsészeti karral is kibővített. Az egyetem felavatási ünnepsége után Lippay György veszprémi püspök és kancellárral, valamint Eszterházy nádorral titkos megbeszélésen határozat született, hogy Sopronban jezsuita kollégiumot kell alapítani. A terv Pázmányé, a kivitelezés a nádoré és Draskoviché volt. A győri püspök felajánlotta erre a célra Vitius Mutius jezsuita generálisnak a johanniták javadalmát, a Kirchhaust, a confraternitás házát a hozzájuk tartozó, összesen 18 szőlővel, a pornói apátság jövedelmét, valamint azt, hogy az épületeket a kollégium céljára felszereli, és 6-8 jezsuita szerzetes ellátásáról gondoskodik. Ezzel egy időben II. Ferdinándhoz kérelmet nyújtott be 40 gyermek nevében, hogy „ne engedje őket eretnek iskolába járni, lutheránus prédikációt hallgatni; ne engedje őket eretnekségben, avagy parasztul felnevelkedni." A beadványt követően II. Ferdinánd utasította a várost római katolikus iskola felállítására, és a megnevezett épületeknek a hozzájuk tartozó javadalmakkal való átadására. A városi vezetőségben nem kis riadalmat keltett az uralkodó felszólítása. Válaszukban ígéretet tettek, hogy világi katolikus tanítókat, vagy más rendbelieket fogadnak, de a jezsuiták ellen tiltakoznak. Közismert volt ugyanis a jezsuiták vallási erőszakossága, mely veszélyeztetheti a város vallási békéjét. Az uralkodó nem fogadta, hanem a nádorhoz utasította a küldöttséget. Ő azonban Draskovichal egyetértésben keresztül vitte a páterok befogadását. Sok kérvény, leirat ment ide-oda; szépen, udvarias kifogásokkal, magyarázatokkal, ígéretekkel a város részéről: miért nem adhatják át a két házat, de mikor a „fej- és jószágvesztés" kilátásba helyezése is elhangzott, a városi tanács visszakozott.

1636. november 8-án átadták az épületeket (Fövényverem). Már másnap beiktatták Dobronoky György és Noel Mark páterokat az iskola vezetésébe. A lakóknak azonnal ki kellett onnan költözniük. Az iskola indulása azonban nem ment könnyen. A rektornak kiszemelt Dobronoky Györgyöt, a nagyszombati egyetem tudós rektorát Pázmány nem engedte el. Így mindössze csak néhány napot töltött itt. Csak Pázmány halála után, 1637-ben foglalhatta el a rektori állást. Eleinte keserű panaszai és anyagi gondjai voltak. Draskovich püspök csak feleteseinek erélyes felszólítására váltotta be anyagi természetű ígéreteit. A rektor ezután azonban nagy buzgalommal végezte munkáját a térítés terén is. „Behízelgő, nyájas beszédekkel, ígérgetésekkel, babonás gyógyításokkal, folyamatos látogatásokkal értek el eredményt a visszatérítésben". (Payr i.m.) A rendfőnökön kívül még 4 páter jött Bécsből az iskolához. Semmi olyan tárgyat nem tanítottak, amit a diákok a Líceumban ne tanulhattak volna. A vallásbékét azonban a városban sikerült megrontani.

Az egyre erősödő ellenreformációs tevékenység nyomán Nyugat-Magyarországon, a Dunántúlon az evangélikus főurak egymás után tértek át a római katolikus felekezetbe. (Pázmány közlése szerint egymaga 30 főnemest térített át). Súlyosan érintette

a soproni evangélikusságot 1634-ben Nádasdy Ferenc katolizációja. Ez a főúri-patrónus család 3 generáción át fő támasza és segítője volt hatalmas birtokán a reformációnak. A korábbi pártfogókra az evangélikusok immár nem számíthattak. Evangélikusságunk mind nyíltabb támadásokkal találta szemben magát.

Városunknak és egyben evangélikusságunknak az egyre nehezedő nyomás ellenére is hithű, tudós és jó diplomáciai érzékkel rendelkező vezető testülete volt. A jeles Lackner Kristóf polgármester utódai közül kiemelkedett Artner Erhard (Draskovich a protestánsok közt a legerélyesebbnek mondta), dr. Artner Vilmos városbíró és polgármester, majd a Bánfalváról származó Zuana János és Péter (Bánfalva régi neve Zoán volt), Zuana Kristóf lelkész, Grad György és Lővey Mátyás elöljárók. 1638 óta magyar jegyzője is volt a városnak: Wittnyédy István jeles hitvédő „prókátor". Ügyvédje volt a legfelső főúri családoknak, sokat tett az üldözött városi és falusi gyülekezetek, lelkészek és tanítók érdekében. Nagy szerepe volt a jezsuiták és Draskovich püspök ellen való küzdelmekben. Bőkezű pártfogója a szegény diákoknak. Több ifjút taníttatott saját költségén külföldön Grad György szenátorral együtt. Sopronban háza volt a Szent György utcában. (Ma a káptalan épülete).

Az 1646/47-es országgyűlésen is többek között Artner Vilmossal, Zuana Péterrel, Grad Györggyel képviselte a várost, ahol a Sopron ellen felhozott vádakat sorban megcáfolta. Csak a legfontosabbat emelném ki: a Szent Mihály-templom ügyét, melyet a katolikus egyházvezetés már korábban is több ízben vissza követelt. Hogyan is állt a már több, mint 100 éve az evangélikusok és katolikusok közös használatában lévő templom dolga?

A külső városi tanács már 1638-ban sürgette a templom renoválását. 1605-ben Bocskai hadai betörvén a városba a Szent Mihály kapun át, a templom-belsőt teljesen szétrombolták. Helyreállítását a város a saját ügyének tartotta. A teljes renoválást a templom állapota egyre inkább sürgette. 1646-ban a tornyot már vasabroncsokkal kellett megerősíteni, a belső boltozat beszakadással fenyegetett. Az ide betelepedett előkelő osztrák családok is rosszallólag nyilatkoztak a templom állapotáról: „a keresztelő kő három darabban széttörve, csak egy kelyhe és ostyatartója van a templomnak…" A renoválási munka 1651-ben kezdődött meg. Ez ellen ugyan tiltakozást jelentett be a katolikus főhatóság, de a városi tanács úgy döntött, hogy mivel a Szent Mihály-templom a mienk, a munkát folytatni kell. A megrongált képeket és a rossz állapotban lévő kisebb oltárokat eltávolították, a falakat kijavították, a karzatot megnagyobbították, új orgonát állítottak fel. Az összes kiadás Wittnyédy szerint 4000 forint volt, amelynek egy részét a bécsi evangélikusok, a többit a helybeliek gyűjtötték össze. Az oltárt és a szószék tetejét több tekintélyes osztrák beköltözött a maga költségén csináltatta.

Még egészen el sem készültek a munkálatokkal, mikor nagy, magas rangú egyházi és világi elöljárókból álló küldöttség érkezett szemlét tartani a templomba. A küldöttség azzal vádolta meg a várost, hogy tatarozás ürügye alatt a felszentelt oltárokat felforgatták, az ereklyéket szétszórták, a képeket összetörték. Sopronban a püspök házában szálltak meg, s mint egy törvényszék, maguk elé idézték a városi elöljáróságot. A királyi rendelet felolvasása után, feleletet sem várva elindultak a templomot megszemlélni. Ám azt nem nyitották ki nekik, és oly nagy és fenyegető tömeg gyűlt egybe a templom körül, hogy nem mertek erőszakhoz folyamodni. Mivel a város vezetői megegyeztek, hogy senki nem jelenik meg a püspök házában és ott nem nyilatkozik, a küldöttség dolgavégezetlenül távozott Sopronból. A polgárok annyira óvatosak voltak és tartottak az „urak"-tól, hogy jóllehet „másnap vasárnap volt, aznap a Szent Mihály-templomot nem nyitották ki. Német prédikáció csak a Szent György-templomban és az ispotályi templomban volt". (Idézet Petz krónikájából 1651.)

El lehet gondolni, hogy katolikus részről milyen feliratot küldtek a királyhoz! Sopron sem késlekedett a tájékoztatással, és Wittnyédy, aki maga is szemtanú volt, részletesen feltárta a templom tatarozás előtti állapotát, t.i. hogy összedőléssel fenyegetett s azt, hogy az 1647. évi törvény alapján a templomot az evangélikusoknak ítélték (a linzi békeszerződésben). A vitás ügy elintézésére pedig az erre illetékes bíróság hivatott.

A fenyegető veszedelem tehát egy időre elmúlt. A megkezdett munkát elvégezték. Az év november 18-án megérkezett az új orgona, melyet kőből épült karzaton négy nap alatt állítottak fel. November 28-án Harkán Musay Gergely püspök lelkésszé avatta Sowitsch Kristófot és Zuana Kristófot. Ádvent 1. vasárnapján, dec. 3-án pedig a nagy költséggel és sok aggodalommal renovált Szent Mihály-templomot „ünnepélyes módon, buzgó énekkel, imádsággal és egyházi zenével felavatták. Délelőtt Schubert János prédikált, délután Lang Mátyás, az esti könyörgést pedig Sowitsch Kristóf mondta"(Payr i.m.)

Azt hiszem, a reformációi jubileum évében ennél szebb befejezést a „Mozaikoknak" nem adhatnánk:

„Erőnk magában mit sem és, Mi csakhamar elesnénk. De küzd értünk a hős Vezér, Kit Isten rendelt mellénk … Jézus Krisztus az!"

(Felhasznált irodalom: Payr Sándor: A Soproni Evangélikus Egyházközség története; Sopron civitas fidelissima dr Thirring Gusztáv szerkesztésében)

Asbóth Lászlóné

Deutsche Seiten

Ich habe gelernt, Werkzeug zu sein

Im Gespräch mit Balázs Raffai

Er lehrt am Lyzeum Religion und Chemie – und seine „BibLab"-Vorlesungen, biblische Geschichten mit chemischen Versuchen illustriert, führen ihn durch ganz Ungarn und ins Ausland. Balázs Raffai gewährt Einblicke in seine Haltung als Religionslehrer, in seine Gedanken über den Weg Gottes mit uns Menschen, der auch Umwege nicht ausspart und blickt auf sein „BibLab"-Projekt.

Was möchten Sie als Religionslehrer Ihren Schülern vermitteln? Woran sollen sie sich auch noch in ferner Zukunft erinnern?

Wenn ich an meinen Religionsunterricht zurückdenke, dann bleibt vor allem ein Gefühl, ein Lebensgefühl. Das habe ich einst von meinen Religionslehrern bekommen – und so etwas möchte ich gerne weitergeben. Das konkretisiert sich bei mir natürlich in bestimmten Erlebnissen, bei denen ich fühle, dass Christus an mir und an mir nahe stehenden Menschen gehandelt hat. Davon erzähle ich auch den Schülern. Denn so öffnet sich vielleicht die Wahrnehmung, dass Gott auch in ihrem Leben erlebbar ist.

Gibt es ein Gotteserlebnis in Ihrem Leben, das Sie im Unterricht erwähnen und über das Sie auch uns erzählen würden?

Wenn ich davon erzähle, wie sehr Gott tagtäglich auf uns aufpasst, wie er – je nach dem, wem man es erzählt – seine Schutzengel sendet, damit sie uns behüten, dann erzähle ich manchmal diese Begebenheit: Als wir umgezogen sind, war unsere Tochter gerade zwei Jahre alt. Wir haben die Möbel aus dem Umzugswagen ausgeladen und vorerst einfach auf dem Hof abgestellt. Unsere Tochter lief zwischen den Möbeln hindurch und kroch in eines davon hinein. Und dieses Möbelstück fiel um. Und gerade da, wo das Möbelstück auf sie gefallen wäre, war das Holz ausgenommen – wie bei einem Fernsehschrank eben dort ein Loch ist, wo der Fernseher hineingestellt werden soll. Deshalb ist ihr nichts passiert, außer natürlich, dass sie sich erschrocken hat. Das ist ein Erlebnis, bei dem ich mir dachte: „Mein Gott, dieses Möbelstück hätte dieses kleine Mädchen erschlagen können – und doch ist ihr nichts passiert." Für mich ist das ein ganz eindrückliches Beispiel, wie Gott doch keine Minute vergehen lässt, ohne über uns zu wachen.

Im Unterricht haben Sie diejenigen vor sich die in Zukunft die Kirche weitertragen sollen – Sie kennen die jungen Leute gut. Was denken Sie, was kann die Kirche tun, um die Jugendlichen von heute noch besser anzusprechen?

Nehmen wir Jesus als Beispiel: Er geht ganz konkret auf die Menschen zu, die er beruft und die zu seinen Jüngern werden sollen. Diejenigen, die in der Kirche Verantwortung tragen, müssen selbiges tun: Sie müssen persönlich an Menschen herantreten und sie einladen. Dabei ist mir der Begriff „persönlich" wichtig, denn das, was wir über Gott, über Christus sagen, soll ja die Menschen persönlich berühren. Das kann ich dann, wenn ich anderen mitteile, was mich persönlich betrifft. Wenn ich als Lehrer persönliche Beispiele aus meinem Leben erzähle, dann will ich sie ja zum selbstständigen Weiterdenken einladen: Sie sollen sich Gedanken darüber machen, was in ihrem Leben, was mit ihnen geschehen ist, und dann entdecken: „Auch in meinem Leben hat Gott schon so oft gehandelt. Ich muss es nur wahrnehmen und recht verstehen." Ich will sagen: Gott handelt auch wunderbar an dem, der sein Leben so lebt, dass er keinen blassen Schimmer davon hat, dass Gott in seinem Leben handelt. Freilich: Der Schüler soll nicht denken: Dieser Lehrer hat Millionen von Gotteserfahrungen und in jeder Stunde erzählt er zwei davon – ich hingegen habe keinerlei solche Erlebnisse. Denn das stimmt ja nicht: Auch er hat ebenso viele Erlebnisse mit Gott, doch vermutlich hat er das einfach nur nicht entdeckt. Doch er kann sie entdecken! Und das gilt sicher nicht nur für Schüler, sondern auch für viele Erwachsene. Ich denke, Menschen für Gott und für die Kirche anzusprechen, geht nur über diesen Weg.

Foto: Márton Magyari

Sie erwähnten im Unterricht einmal, dass Sie als Schüler Religion und Chemie sehr mochten. Heute unterrichten Sie beide Fächer. „Mach, was du magst!" – Ist das ein Rezept, das Sie auch anderen ans Herz legen? Oder hatten Sie einfach nur Glück, weil sich Ihre Interessen auch beruflich gut umsetzen ließen?

„All deine Sehnsucht ist Gottes Wort in dir. Es zeigt dir, wohin er dir zu gehen hieß", sagte einst Mihály Babits. Wenn man einen Wunsch hat, etwas zu tun, dann ist es vermutlich das, worin du auch gut bist. Und vermutlich hat sich dieser Wunsch geformt, weil Gott sagt: „Das solltest du machen. Es ist kein Zufall, dass du darin gut bist. Es ist kein Zufall, dass du dich dafür interessierst." Also brich in diese Richtung auf!

Woanders las ich, dass man sich mindestens zu achtzig Prozent damit beschäftigen soll, was man gut kann. An den restlichen zwanzig Prozent kann man arbeiten. Ein Beispiel für diese restlichen zwanzig Prozent: Ich arbeite nicht gern am Computer, aber ich muss mich damit beschäftigen – das ist in der heutigen Welt einfach notwendig. Aber ich habe keinen Beruf, in dem ich viel vor dem Computer sitzen muss.

Da stellt sich doch auch eine praktische Frage. Was ist denn, wenn sich jemand für etwas interessiert, was man als brotlose Kunst bezeichnet. Von einem solchen Weg raten Angehörige gerne ab. Da tut sich eine Spannung auf zwischen dem Weg, den Gott für einen bestimmt, und der Frage, ob es einen „Markt" für bestimmte Berufe gibt und man dann auch leben kann von dem, was man studiert hat.

Ich denke, wenn die Richtung, die jemand einschlägt, wirklich von Gott ist, dann wird es klappen. Und anderenfalls wird Gott über einen Umweg dorthin führen, wo die Bestimmung des Menschen ist. Auch dieser Umweg wird nicht vergeblich sein. Ein Beispiel: Jemand möchte Astronom werden. Man braucht in einem Land nicht viele Astronomen. Doch ein guter Astronom kann er leichter werden, weil es wenige gibt. Ein guter Rechtsanwalt zu werden ist da schon schwieriger, weil es so viele gibt und es schwer ist, auf einem Gebiet herausragend zu sein. Anders in der Astronomie: Wenn er viel tut und seinen Schwerpunkt auf ein Gebiet legt, in dem eigentlich nur er sich richtig gut auskennt, dann ist er schnell oben angelangt. Dann ist es geschafft. Und falls doch nicht: Dann wird Gott dafür sorgen, dass er nur so lange auf diesem Weg bleibt, solange es seinem Reifen, seinem Vorankommen

dient, und dann – daran glaube ich – bringt er ihn in die Richtung, die wirklich sein Weg ist.

Auch Umwege kommen von Gott her?

Ein persönliches Beispiel: Ich wollte von Jugend auf lang Tischler werden. Für mich war klar, dass es bei mir in Richtung Holzindustrie gehen soll. Meine Eltern sagten mir, ich solle nicht Tischler werden. Ich solle nur aufs Gymnasium gehen, danach könne ich immer noch Tischler werden. Also ging ich aufs Gymnasium, um nach dem Abitur Ingenieur für Holzindustrie zu werden. Und heute? Wie weit bin ich vom Holztechnologen entfernt? So weit wie Makó von Jerusalem.

Doch natürlich brauchte ich die Erfahrungen, dass ich mit 19 Jahren von einer Kommilitonin komisch angeschaut wurde, als ich sagte, ich käme später zu einer Party, weil ich mit meiner Freundin zuvor noch in der gmeindlichen Jugendgruppe bin. „Worum geht's? Wer ist dieser Jesus?" Mich überraschte die Frage, denn für mich war die Antwort klar. Ich bin in einem Umfeld aufgewachsen, wo diese Frage nicht aufkam. Somit war das eine wichtige Erfahrung für mich. Und überhaupt: Ich glaube, dass auch diese fünf Jahre im Studium der Holztechnologie nicht vergebens waren. Ich wollte an dieser Richtung festhalten, doch dann zeigte Gott mir einen anderen Weg. Und all das, was ich inzwischen erlebt habe, findet auch seinen guten Ort in meinem Leben.

Ein anderes Thema: Sie verbinden in Ihrem „BibLab"-Projekt den Religions- und den Chemieunterricht und illustrieren mit chemischen Versuchen biblischen Geschichten. Was bedeutet Ihnen dieses Projekt?

Lebensfreude, Spiel, Fröhlichkeit – und auch, dass ich Zeugnis ablegen kann und „säen" kann. Und ich habe mit diesem Projekt gelernt, was es heißt „Werkzeug" Gottes zu sein. Ich habe immer eine Ablaufskizze, was ich bei diesen Vorstellungen zeigen möchte. Doch was ich sage, das ändert sich immer. Ich habe erfahren, dass ich – wenn ich mich auf die Hörer einstimmen kann – manchmal einen Gedanken sage, den ich noch nie sagte. Und manchmal bin ich selbst überrascht, was ich da von oben bekomme. Ich merke: Ich bin nicht der, der das selbst schafft. Sondern ich bekomme etwas und gebe es weiter – ich bin also ein „Werkzeug". Vielleicht ja deshalb, weil gerade jemand unter den Zuhörern sitzt, der in diesem Moment diesen Gedanken brauchte. Darauf wäre ich mit meinem Verstand nie gekommen, aber Gott spricht durch mich. Das ist vielleicht keine Angeberei. Sondern das spüre ich. Das ist etwas Besonderes – mehr noch als aller Applaus und alle anerkennden Worte nach einer Vorstellung.

Wie sehen Sie die Zukunft dieses Projekts?

Ich möchte mich damit weiterhin beschäftigen und immer neue Vorstellungen vorbereiten. Doch wenn ich mich motiviert hinsetze und mir denke, ich schreibe jetzt mal ein neues Programm, dann klappt das nicht. Ich denke, dafür brauche ich Demut Gott gegenüber – denn um seine Sache geht es ja. Dazu brauche ich ein Innehalten – ein Nachsinnen darüber, was mir Gott, Jesus und der Heilige Geist bedeuten. Und das, was mir wichtig ist, das kann auch anderen wichtig sein. Ich will wiederum nicht angeberisch klingen, wenn ich mich mit einem Propheten vergleiche, doch es kann sein, dass ich einen Impuls, eine „Botschaft" von oben bekomme und mir denke: Das kann ich doch nicht für mich behalten, das muss ich doch weitergeben! – Eigentlich bin ich auch deshalb Religionslehrer geworden. Ich hatte das Gefühl, dass ich etwas weitergeben muss von dem, was ich bekommen habe. – Aber neue Vorstellungen entstehen nicht dann, wenn ich will, sondern wenn Er will. Und dafür brauche ich das Gebet. Um die Sache mit dem Gebet etwas zu illustrieren: Ich kann nur dann die Radionachrichten dem Nachbarn, der kein Radio hat, weitererzählen, wenn ich das Empfangsgerät richtig einstelle, und ich das, was dort gesagt wird, auch gut verstehe. Ich muss mich nahe hinbeugen zum Sender, damit ich die Sendung gut verstehen kann, damit ich danach in die Welt rufen kann, was mir zugeflüstert wird. Ich darf nicht solange suchen, bis ich gerade das finde, was ich gerne hören möchte, sondern ich muss demütig zuhören, was mir gesagt wird. Ich muss mich darauf einstimmen.

Ich wollte eine Nachricht in meiner aktuellen Jesus-Vorstellung unterbringen, was irgendwie vorne und hinten nicht stimmig war. Ich wollte es, doch es wollte nicht funktionieren. Das ist der Punkt: Ich muss mich auf das Einstimmen, was Gott mir sagt. Und ich weiß, das ist manchmal sehr schwer. Auch ich lerne …

Oskar Aizenpreisz

Mein Bibelwort

Teil 12

„Gott ist mit dir in allem, was du tust."
1. Mose 21, 22

Dieses Bibelwort ist der Taufspruch meiner Schwester. Unlängst stieß ich rein zufällig auf ihn – und sofort hat er mich ergriffen. Wenn ich an dieses Bibelwort denke, dann ruft es mir manches in den Sinn. Zum einen, dass ich mir keine Sorgen machen muss, denn was immer auch mit mir geschieht – sei es etwas Gutes oder etwas Schlechtes –, ist Gott mit mir. Wenn etwas Schönes geschieht, dann freut sich Gott mit mir. Und er hilft mir, dass ich diese Freude auch anderen weitergeben kann. Wenn etwas Schweres geschieht, dann hilft er mir über die Enttäuschung und den Schmerz hinwegzukommen. Er gibt acht, dass ich mit meiner Trübsal und meiner Niedergeschlagenheit nicht auch andere mit herunterziehe. Er versucht, dass ich schlechten Erinnerungen einen Platz in meinem Leben geben kann, dass ich nicht unter ihnen leide, sondern aus ihnen erfahrener nach vorne sehen kann.

Zum anderen bedeutet dieses Bibelwort für mich, dass Gott auf mich aufpasst, wo auch immer ich bin. Er lässt nicht zu, dass ich etwas Schlechtes oder Unpassendes tue. Und wenn doch, dann hilft er mir eine Lösung zu finden – und er hilft auch darin, dass die anderen mir vergeben.

Gott ist auch in meinen Entscheidungen mit mir. Wenn ich eine falsche Entscheidung treffe, dann zeigt er mir, dass ich nicht in eine gute Richtung unterwegs bin – und er weist mir den Weg, den ich gehen sollte. Ich fühle Gott zwar nicht in jeder einzelnen meiner Handlungen, doch auch dann weiß ich, dass er mit mir ist.

Jázmin Jakab

„Singt dem Herrn ein neues Lied, denn er tut Wunder."
Psalm 98, 1

Dieses Wort aus dem Psalter wählte Pfarrer Attila Hegedüs zu unserer Trauung. Ich habe mich sehr über dieses Bibelwort gefreut, da Lieder und das Singen schon immer eine wichtige Rolle in meinem Leben spielten. Ich besuchte eine Grundschule, die einen musikalischen Zweig hatte – und seit dieser Zeit singe ich quasi ununterbrochen in Chören.

Auch in der Kirche, in der Gemeinde singe ich von klein auf. Es tut gut daran zurückzudenken, wie ich schon damals mit meinen Eltern, mit meinen Geschwistern und Verwandten gemeinsam die Gottesdienste besucht habe und welch große Freude mir das gemeinsame Singen schon damals bedeutete.

Bei unserer Trauung haben beide Chöre, in denen ich singe, – unser Gemeindechor und der Franz-Liszt-Pädagogenchor – unsere Freude mit uns geteilt und sangen für uns. Womöglich war dies auch ein Grund, weshalb unser Pfarrer dieses Bibelwort für uns wählte.

Wohin ich auch im Leben blicke, die Musik war immer da – und ich denke, mir liegt es auch deshalb so am Herzen, weil ich darin meine Gefühle

zum Ausdruck bringen kann. Wenn ich traurig bin, tröstet mich die Musik. Wenn ich glücklich bin, kann ich dies frei hinaussingen. Und die Redewendung „Wer singt, betet zweifach" wirkt sicher auch in mir.

Für mich bedeutet das Bibelwort zu unserer Trauung auch, dass wir Gott dankbar sein dürfen, dass mein Mann und ich uns gefunden haben und dass Gott unser Leben begleitet. Unsere Trauung ist ein Meilenstein in unserem Leben, denn von da an singen wir „ein neues Lied", nun gehen wir gemeinsam weiter auf unserem Weg.

Für mich ist dieses Bibelwort ein Signal dafür, dass ich die Wunder im Alltag auch wahrnehme – und Dank sage. Mir ist wichtig, dass ich mich nicht nur dann an Gott wende, wenn ich etwas von ihm erbitte, sondern auch dann, wenn etwas gut gelungen ist, wenn ich mich freue und wenn es Grund zum Danken gibt. Oft rufen Versagen und Misserfolge unsere Aufmerksamkeit leichter auf sich, doch wenn ich mich darauf besinne, wie vieles es gibt, was Grund zum Danken gibt, worin ich Hilfe bekommen habe, dann wird mit einem Mal ganz klar, dass dies Gottes Wirken ist. Hier sind Wunder in meinem Leben – er hilft an jedem Tag. Ich bin für so vieles dankbar, deshalb singe ich!

Dr. Majorné Bruckner Judit

„Wer diese meine Rede hört und tut sie, der gleicht einem klugen Mann, der sein Haus auf Fels baute."
Matthäus 7, 24

Dieses Bibelwort – mein Konfirmationsspruch – leitet die bekannte biblische Geschichte vom klugen Mann, der sein Haus auf Fels baute, und dem törichten Mann, der sein Haus auf Sand baute, ein. Schließlich kamen Platzregen und Stürme über beide Häuser – das auf Fels gebaute Haus übersteht all dies, das Haus, das auf Sand gebaut war, jedoch fiel zusammen.

Wenn ich dieses Bild auf mein Leben beziehe, dann bin ich wahrscheinlich der, der auf Sand gebaut hat – und zwar deshalb, weil ich verschiedene Dinge in meinem Leben so gestaltet habe, dass sie sich als auf Sand gebaut herausstellten. Die Zuneigung, die Liebe, der Respekt und die Anerkennung der Menschen und die geschwisterliche Liebe sind für mich Dinge, die im Leben tragend sein können. Davon ist mir eigentlich nur eines geblieben: die Liebe meiner Tochter. Alles andere ist mir verloren gegangen, so zum Beispiel das Vertrauen in Menschen, die Anerkennung von Menschen.

Ich fürchte, was ich den größeren Teil meines Lebens von mir fern gehalten hatte, war der Glaube. Das aber ist der Fels, auf den wir unser Leben bauen sollten.

Dann kam es so, dass sich meine Freunde in einer schweren Phase meines Lebens von mir abgewendet haben, mich verraten haben. Dass ich in dieser Zeit gerade in die Gemeinde kam, das ist – so denke ich – kein Werk des Zufalls, sondern Gott hat mich hierher in diese Gemeinde geführt. Ich war in einem tiefen Loch. Doch von hier aus sah ich vieles in einem neuen Licht. Ich habe begonnen meinen Konfirmationsspruch zu verstehen. Warum Rezső bácsi ihn damals ausgewählt hat, weiß ich nicht, aber was er mir heute bedeutet, kann ich sagen. Ich habe mich in ihm erkannt und begann neu zu verstehen, worauf ich mein Leben bauen sollte. Zudem kam ich in diese Gemeinde, und mein Glaube begann sich zu festigen und somit der Fels, auf den ich fortan bauen konnte. Was das Vertrauen zu den Menschen betrifft, bin ich vielleicht noch nicht ganz geheilt von früheren schlechten Erfahrungen. Doch obwohl sich Freunde als falsche Freunde erwiesen haben, bekam ich plötzlich Halt und Wertschätzung von Menschen, die kurz zuvor noch wildfremd für mich waren und von denen ich es folglich gar nicht erwartet hätte. Das alles sind Beispiele dafür, dass der Fels, auf den man tragend sein Leben bauen kann, sich immer klarer vor mir zeigte.

Wenn ich heute zurückdenke, dann kommt mir in den Sinn, dass man in einer Krise dazu neigt, andere für alles mögliche verantwortlich zu machen. Man denkt dann: Dieser oder jener Mensch trägt die Schuld daran, dass es mir schlecht geht! Und Gott hat sich nicht ausreichend um mich gekümmert! Doch wichtig ist da der

Blick in den Spiegel. Freilich gibt es äußere Umstände, die man nicht beeinflussen kann, doch ungeachtet dessen hat man oft selbst einen gehörigen Anteil daran, dass das Miteinander mit anderen nicht klappt. Man kann ja nicht einfach sagen, dass man selbst alles richtig gemacht hat. Wenn man zum Beispiel den falschen Leuten Vertrauen schenkt, dann ist der Fehler ja auch bei einem selbst – nach welchen Gesichtspunkten habe ich gerade sie ausgewählt und mich gerade auf sie verlassen? Oft hat man da Vorzeichen übersehen oder nicht richtig eingeschätzt. Man hat vielleicht falsche Maßstäbe und nicht die Maßstäbe des Glaubens angelegt. Und so baut man ohne sich selbst und andere richtig zu sehen stur sein Haus auf Sand und bildet sich noch ein, dass man es statt zu einem einfachen Haus auch zu einer großen Burg bringen könnte. Doch man sieht nicht, dass nichts davon sturmfest ist. Man muss sich also irgendwie in der Kunst üben, gerade solche Zeichen zu erkennen – und in dieser Kunst hilft einem der Glaube.

Ferenc Huber

Werft die Steine vom Acker!

Annäherungen an das Gleichnis vom Sämann

Es war etwas Besonderes, als wir uns am 12. November zum deutschen Gottesdienst einfanden. Erstmals wirkte eine ganze Religionsgruppe, nämlich die Lutheraner der 11c des Lyzeums, am Gottesdienst mit – und gestaltete ihn auch maßgeblich. In mehrwöchiger Arbeit haben wir über das Gleichnis vom Sämann und dem vierfachen Ackerboden nachgedacht. Wir versuchten die Worte zu verstehen, zu deuten und suchten Lebensbezüge. Wir sammelten unsere Gedanken, betrieben regen Meinungsaustausch. Die Schüler schrieben Essays und kommentierten sich diese gegenseitig, dann wurden die Kommentare eingearbeitet. Es herrschte eine produktive und anpackende Stimmung. Schließlich stand das Ziel des gemeinsamen Gottesdienstes allen vor Augen. Auf Wunsch mehrerer Gemeindeglieder erscheinen die Gedanken nun auch im Christophoros.

Als nun eine große Menge beieinander war und sie aus jeder Stadt zu ihm eilten, sprach er durch ein Gleichnis: Es ging ein Sämann aus zu säen seinen Samen. Und indem er säte, fiel einiges an den Weg und wurde zertreten, und die Vögel unter dem Himmel fraßen's auf. Und anderes fiel auf den Fels; und als es aufging, verdorrte es, weil es keine Feuchtigkeit hatte. Und anderes fiel mitten unter die Dornen; und die Dornen gingen mit auf und erstickten's. Und anderes fiel auf das gute Land; und es ging auf und trug hundertfach Frucht. Da er das sagte, rief er: Wer Ohren hat zu hören, der höre! (Lukas 8, 4–8)

Das Gleichnis vom Sämann und dem vierfachen Ackerboden deutet Jesus gleich selbst. Der Sämann ist Gott, und der Samen ist sein Wort. Es gibt vier Arten von Böden, auf die die Samen fallen.

Einige Samen fallen auf den Weg. Damit sind wir gemeint, wenn wir Gottes Wort hören, aber nicht glauben und selig werden. Andere Samen fallen bei den Menschen auf den Fels, wenn sie das Wort Gottes hören und mit Freuden annehmen, aber nur eine Zeit lang glauben und zur Zeit der Anfechtung abfallen, weil sie keine Wurzel haben. Die Samen fallen dann unter die Dornen, wenn wir Gottes Wort hören, und dann Gottes Wort unter den Sorgen, dem Reichtum und den Freuden des Lebens ersticken, denn so kann sein Wort keine Frucht zur Reife bringen. Auf guten Boden fällt der Samen, wenn Menschen Gottes Wort hören, in einem guten Herzen halten und Frucht in Geduld bringen.

Es reicht also nicht, dass wir das Wort Gottes verstanden haben, wir sollen es auch in unser Herz aufnehmen, denn es kann nur in einem guten Boden, also in einem bereitwiligen Menschen, Frucht bringen. Um selbst ein guter Boden zu werden, können wir vieles tun.

Vanessza Füzi

Manchmal ist es nicht so leicht, ein solches Bibelwort in unser Herz aufzunehmen. Denn allzu leicht denken wir: Der gute Boden, das bin ja ich! Und bei wem Gottes Wort auf schlechten Boden fällt, da kenne ich einige. Schade, dass sie das nicht hören. Der Pfarrer predigt doch gerade für sie, denken wir dann leicht. Wer denkt nicht zum Beispiel bei der Geschichte von den zehn Aussätzigen daran, dass sie ganz sicher der eine wären, der sich für die Heilung bedankt hat – und ganz bestimmt nicht zu den neun gehören, die die Heilung von der Krankheit als selbstverständlich nehmen, als etwas, was ihnen zusteht, oder anderes im Kopf haben, als sich zu bedanken. Manchmal sehen wir uns gerne gut davon kommen – auch wenn uns biblische Geschichten einen Spiegel vorhalten.

Doch solche Geschichten fallen dann auf guten Boden, wenn wir ins Nachdenken kommen. Wenn wir merken: Auf den zweiten Blick trifft uns diese Geschichte ja doch in Mark und Bein. Denn wir sind oft egoistisch, und denken ganz einfach, wir machen alles richtig. „Ich halte doch die Zehn Gebote, werfe meine 500 Forint in den Opferstock. Damit habe ich meinen Teil getan, Gott sollte zufrieden mit mir sein." Doch inzwischen sind wir neidisch auf diejenigen, denen es in irgendetwas besser geht als uns. Zugleich finden wir auch die Fehler anderer schneller als unsere eigenen.

Ich meine, wir sollten uns im Spiegel der Gemeinschaften sehen, in denen wir leben – in der Familie, im Freundeskreis und natürlich in der Kirchengemeinde. Dort können wir uns selbst besser erkennen, und lernen damit umzugehen, dass wir Menschen nicht perfekt sind, und jeder Fehler macht. Dabei müssen wir uns nicht schämen, aber wir lernen mit Liebe auf die Fehler und Vorzüge der anderen und auch auf unsere eigenen Fehler und Vorzüge zu blicken. Und wichtig ist, dass wir merken: Ich bin nicht der gute Boden. Sondern ich „bin" alle vier Bodentypen – in mir sind gute und schlechte Böden vorhanden.

Oskar Aizenpreisz

Wie Oskar schon sagte, meinen manche Menschen, nachdem sie das Bibelwort „Vom Sämann" gelesen haben, dass sie selbst natürlich gute Böden sind. Man kann leicht in einen romantischen Irrglauben von sich selbst verfallen. Man kann denken: Natürlich bin ich ein ganz offener und unkomplizierter Typ, der sich immer die Meinungen aller anhört, immer offen ist für Kritik und immer gerne und leicht daraus lernt und der den gleichen Fehler deshalb bestimmt nicht wiederholen wird. Doch vermutlich kennt man sich selbst nicht allzu gut, wenn man das denkt.

Doch von wem lassen wir uns eigentlich kritisieren? Die meisten Menschen – natürlich auch ich – nehmen die Kritik nur dann an, wenn sie von guten Freunden, von lieben Familienmitgliedern oder von solchen Menschen kommen, die wir besonders achten. Dazu kommt, dass wir in guter Tagesform sein müssen, denn kritikfähig sind wir auch nicht immer. Doch vielleicht ahnen wir oft gar nicht, wer es alles gut mit uns meint. Vielleicht sendet Gott gerade einen Menschen, von dem wir es nicht denken, zu uns, um uns auf den richtigen Weg zurückzuführen.

Ágoston Frank

Die Hauptfrage der Geschichte vom „Sämann" ist: Wie können wir ein „guter Boden" werden? Wie ist jemand, der ein „guter Boden" ist? Ich versuche darauf ein paar Annäherungen:

Man muss aufgeschlossen sein. Es ist wichtig offen für andere zu sein – nicht nur für meine besten Freunde, sondern auch für Menschen mit einer anderen Religion, einer anderen Herkunft, einer anderen Meinung. Ich denke, jemand, bei dem Gottes Wort auf guten Boden fällt, das ist einer, der niemandem gegenüber Vorurteile hat. Der alle Mitmenschen gleich gut behandelt. Der sich einem hochstehenden und einflussreichen Firmenleiter gegenüber ebenso wertschätzend verhält, wie einem Hilfsarbeiter ohne Schulabschluss. Sie sind Menschen wie wir, sie „gelten" so viel wie wir.

Ich denke auch, dass die Eltern eine wichtige Rolle dabei spielen, dass wir ein „guter Boden" werden. Denn wir lernen von ihnen eigentlich fast alles: Wir lernen von ihnen, wie wir andere Menschen behandeln, wie man auf etwas reagiert, welche Worte man in den Mund nimmt und welche nicht, wie man sich in Stresssituationen unter Kontrolle hält. Deswegen ist es wichtig, dass man selbst nach einem beispielhaften Leben strebt. Eine falsche Erziehung kann vieles erschweren. Wenn man in bestimmten Situationen nicht diszipliniert reagiert oder wenn man seine Gefühle nicht in guter Weise mitteilt, dann führt das oft dazu, dass man mit anderen nicht gut auskommt. Deswegen denke ich, dass die Erziehung eines Kindes ganz wichtig ist, wenn man ein „guter Mensch" sein möchte.

Brúnó Szabó

Wie Brúnó andeutete, ist die Erziehung des Kindes sehr wichtig, auf dass das Kind später ein „guter Boden" werden kann. Die Erziehung der Eltern und die Umgebung des Kindes beeinflussen dessen Entwicklung über Jahre hinweg.

Bei jedem Kind ist der „richtige" Weg anders, weil ja jedes Kind anders ist – je eigene Wünsche, Hoffnungen und Ängste hat, je unterschiedliche Talente ins Leben mitbringen.

Vielleicht ist und bleibt die Liebe das wichtigste: Kinder sollen sich geliebt wissen, denn so können sie in Geborgenheit aufwachsen und diese Liebe auch anderen weitergeben. Und wenn Eltern auch mal streng sind, so sollen sie doch in Liebe streng sein. Wenn wir Liebe in unserem Leben haben – die Liebe zu uns selbst, die Liebe zu den anderen – dann können wir uns leichter auf den Weg machen, um immer mehr auch selbst ein guter Boden zu werden.

Mark Clausing

Wenn wir darüber nachdenken, was ein „guter Boden" ist, dann geht es immer auch um das Miteinander zwischen den Menschen. Die Frage nach dem „guten Boden" ist auch eine Frage des „Respekts".

Vor wem habe ich Respekt? Welchen Respekt erwarte ich von anderen?

Es gibt Menschen in meinem Leben, vor denen ich tiefen Respekt habe. Zum Beispiel meine Eltern und solche Menschen, die – manchmal – aus einfachen Mitteln etwas aus ihrem Leben gemacht haben.

Oft ist Respekt auch etwas Gegenseitiges. Zumeist muss man sich den Respekt anderer verdienen. Das ist oft ein längerer Prozess. Denn erst mit der Zeit zeigt sich, wie jemand denkt und welche Haltung hinter dem steht, wie er sich verhält.

Respekt – das ist nichts Oberflächliches. Respekt – das sind nicht äußerliche Höflichkeitsfloskeln. Respekt ist etwas, was die Herzensbildung und den Glauben des Menschen besonders beeinflussen kann. Respekt gehört zu den „Zutaten" eines guten Bodens, auf den Gottes Wort fruchtbringend fallen kann.

Fanni Katona

Nach all den Gedanken zum Gleichnis vom Sämann und dem vierfachen Ackerboden will ich die Statistik zu Wort kommen lassen. Bei drei schlechten Böden und nur einem guten Boden scheint es ganz so, als sei es um den Ertrag nicht gut bestellt: 75 Prozent des Samens können keine Frucht bringen, lediglich 25 Prozent kommen zur Reife. Daraus könnten wir ableiten, dass sich unsere Aufmerksamkeit vornehmlich dem misslingenden Teil zuwenden müsste. Doch das Augenmerk des Bibeltextes liegt klar auf dem Gewinn. Und auch die Gedanken, die wir bisher hörten fragen nach dem guten, und nicht nach dem schlechten Boden.

Hier möchte ich den Kirchenvater Augustin zu Wort kommen lassen, denn auch er hat einst über diesen Bibeltext gepredigt. Er sagte: „Brecht das Harte mit dem Pflug um, werft die Steine vom Acker, reißt das Dornengestrüpp aus! Habt kein hartes Herz, wo das Wort Gottes schnell verloren geht! Habt kein mageres Land, in dem die Liebe nicht tiefe Wurzeln schlagen kann! Erstickt nicht den guten Samen mit irdischen Sorgen!"

Ich sehe da eine ganz klare Botschaft: Wir sollen nicht unsere Energie darauf legen, dass wir uns aufregen über Dinge, die misslungen sind – dass wir trauern über Verpasstes. Nicht das soll unser Denken, Reden und Tun steuern – auch wenn wir dieser Gefahr oft ausgesetzt sind. Augustin ist da ganz pragmatisch. „Werft die Steine vom Acker", sagt er. Nehmt in die Hand, was euch blockiert und bringt es weg. Und ich will sogar noch weiter denken: Dieser Stein, der auf dem Acker im Wege ist, kann an anderer Stelle – vielleicht sogar ganz in der Nähe – etwas gutes bewirken. Daraus können wir vielleicht etwas bauen! Vielleicht ein Stein, mit dem wir am Reich Gottes bauen können.

Nun könnte man fragen: Das klingt alles gut und schön. Aber wie erkenne ich das in meinem eigenen Leben? Wie entdecke ich die Steine und kann sie auf gute Weise zum Bau am Reich Gottes einsetzen? Ich denke, die Antwort darauf findet sich im Gebet. Bleiben wir im täglichen Kontakt mit Gott. Bringen wir vor ihn, was uns bedrückt und hemmt und behindert – und was uns beflügelt und belebt. Er wird uns wohl – durch sein Wort, im Gebet und im Miteinander mit unseren Mitmenschen – den guten Weg weisen. Das gebe Gott uns allen!

Holger Manke

So war der Musikalische Advent

Eine Bildreportage

Die Jugendgruppe, die Konfirmanden, Luca Horváth und András Pelikán eröffnen den Abend.

„Wir sagen euch an" – Hédi Grieszler mit dem „Soundtrack" des Advents

Die Kindergruppe mit Gabi Varga (Querflöte)

Adventliche Fundstücke aus dem Archiv: Dr. András Krisch

Unser Gemeindechor singt in beiden Sprachen

„Es schneit" mit den deutschen Konfirmanden

Jonna Tóth und Dr. Richard von Fuchs

Eine Weihnachtsgeschichte mit Tieren – Erzsébet Ghiczy

Präsentatoren des Abends: Lilla Brandt und Holger Manke

Dr. András Winkler liest Morgenstern, Rilke und Winkler

Ágoston Frank spielt Ludovico Einaudi

„Es wird scho glei dumpa“ – die Klasse 11c des Lyzeums

„Macht hoch die Tür“ - Dávid Bódis und Barnabás Pőcze (Klavier)

Ein Weihnachtsliedermedley – Die Jugendgruppe und die deutschen Konfirmanden begleitet von András Pelikán

„Les cloches du hameau“ - Oskar Aizenpreisz und Holger Manke

Márta Farsang mit einem Wort des Dankes bedacht verliest eine Weihachtsgeschichte

Das Jugendkammerensemble „Oktakkord“

„Hände“ - und alle singen mit

Ein Lied zum Abschied – Dóri, Boróka, Lilla, Oskar und Holger

Fotos: Krisztián Kóczán

Namensschild ohne Namen

Uns fallen sie vielleicht gar nicht mehr auf, sie sind ja fester Bestandteil der Kirche, aber Kirchenbesucher sind überrascht, wenn sie sie erblicken: die Namensschilder auf den Pulten in den Bankreihen. Sie sind nicht überall in den Bänken zu sehen, in den hinteren Reihen, wo auch die Türchen der Fächer fehlen, sind sie kaum vorhanden.

Die meisten sind heutzutage mit dem Schleier der Zeit, mit der Patina des Messings bedeckt. Ganz wenige sind jedoch auf Hochglanz poliert, ein Zeichen dafür, dass Nachfahren des Gemeindegliedes, das einst den Platz für sich reserviert und den Preis dafür auch Jahr für Jahr erstattet hatte, nach wie vor unter uns weilen und fleißige Gottesdienstbesucher sind. Es kostete nämlich schon etwas, wenn man einen angestammten Platz haben und diesen mit einem Namensschildchen kennzeichnen wollte.

So sehr die Deckel der Fächer von dem Ideenreichtum und Ausführungsvielfalt der Schreinermeister und deren Gesellen zeugten, so einheitlich und voneinander kaum abweichend in Form sind die Namensschildchen. Sie sind kaum größer, als die grauen Schilder der Sitzplatznummern. Und sie sind immer über ihm angebracht. Ich glaube sogar: ausnahmslos. Das heißt, doch nicht. In der Reihe in der ich im Gottesdienst sitze, ist ein besonderes Namensschild aus Messing, aber unter dem Schild der Sitzplatznummer befestigt. Das Besondere daran ist: Es steht kein Name darauf, es ist ein blankes Täfelchen. Ich entdeckte es erst ein paar Jahre, nachdem ich mir meinen jetzigen Sitzplatz unweit von denen meiner Soproner Urgroßeltern ausgesucht hatte. Da hatte ich übrigens noch nicht gewusst, wie nahe ich zu ihren Plätzen war, denn ich fand erst später unter den von meinem Großvater sorgfältig verwahrten Dokumenten und Papieren die „Erklärungen“, in denen meinen Vorfahren bei „der vorgenommenen Kirchstuhl-Revision” der jeweilige Sitz „auf Grund des am 30. Dezember 1893 erworbenen Rechts zuerkannt“ wurde. Und meine Urgroßeltern erlegten für den Herren- bzw. Frauenstuhl den vorgeschriebenen Betrag. Warum ich nach der Entdeckung der zuerkannten Sitze nicht umsiedelte? Die Antwort ist denkbar einfach. Von ihren Plätzen sehe ich den Altarraum kaum, auch die Kanzel nur ganz von der Seite. Leider wies mich auch kein Inhaber von meinem jetzigen Platz.

Übrigens saßen Risa und Alexander, meine Urgroßeltern, nicht nebeneinander, es gab ja Herren- und Frauensitze.

Ich wollte aber eigentlich über das Namensschild ohne Namen nachdenken. Und das tue ich seit seiner Entdeckung recht oft. Warum ist es unter dem Schild mit der Sitzplatznummer angebracht? Es ziemt sich ja nicht, auf diese Art und Weise mit einer Gewohnheit zu brechen, auch wenn diese Gewohnheit nur ein winziges Detail betrifft. Althergebrachte Sitten sind eben sozusagen eherne Gesetze. Was wollte das einstige Gemeindeglied, das das Schildchen so anbringen ließ (oder es sogar selbst anbrachte), damit mitteilen? Irgendwie vermute ich, dass ein Name auf der Rückseite steht, warum sonst würde man ein Schild von vorneweg ohne Namen anbringen. Darauf mag der Name vielleicht eines lieben Familienmitgliedes sein, das verstorben war, dessen Tod einen so sehr schmerzte, dass man es nicht ertrug, den Namen vor sich auf der Bank zu sehen, es aber auch nicht übers Herz brachte, das Schild ganz zu entfernen. Sind Schmerzen leichter zu ertragen, wenn man den Namen der geliebten Person auf diese Weise löscht, ihn unsichtbar macht, jedoch den „Namensträger” aus dem gelben Metall nicht entfernt?

Selbstverständlich könnte ich im Archiv nachforschen, wer diesen Platz innehatte, und dadurch wäre wohl das „Geheimnis“ zu lüften. Ich tue es aber nicht. Für mich sind nämlich Geheimnisse, große oder solch kleine, eine Quelle des Nachdenkens über Personen, die nicht mehr unter uns weilen, die aber Steine im Gebäude der Kirche(ngemeinde) waren. Solche Geheimnisse sind ein sich wiederholender Anlass, mich an die Person zu erinnern, ihrer zu gedenken, jedes Mal, wenn ich die Kirchenbank betrete. Und an viele andere Personen und nicht nur in der Adventszeit, am Ende des Jahres, aber dann ganz besonders.

Elisabeth Ghiczy

Engedjétek hozzám jönni...

„Mert jónak lenni jó...”

A Hunyadi iskola Aranymasni adománygyűjtéséről kaptunk hírt

Máramaros (több éven át), Marcaltő, Szergény, Kárpátalja, Bódvalenke, Tornanádaska után ebben a tanévben Mátraverebély község óvodájába és iskolájába látogattunk el, ahol a gyermekek, családok nagy többsége szerény körülmények között éli mindennapjait.

Hogy is lehetne elfelejteni a pillanatot… Hiszen azon a hideg decemberi kedden annyi melegséget és szeretetet kaptunk.

A jó szándékú összefogás eredményeként minden tanulónak tudtunk vinni ajándékot a ruhaadományokon túl is, ugyanis megdöbbentő az az adat, hogy a 150 gyermek 85 %-a szociálisan hátrányos környezetből érkezik az iskolába.

Köszönjük tanulóinknak és tanulóink szüleinek az adományokat, a segítséget, a nyitottságot!

Gyűjtésünk eredményeként minden óvodás és kisiskolás gyermeknek plüsst, játékot, édességet, írószert adtunk át. Minden felsős tanulónak tisztasági (dezodor + tusfürdő), írószer-, édességcsomagot állítottunk össze.

A ruha és egyéb adományokból támogattuk a rászoruló családokat. A csillogó tekintetek, a remény sugarai mondatják azt, hogy megérte. Hálásak vagyunk érte évről évre, a találkozások felejthetetlen élmények maradnak.

„Aki mást felüdít, maga is felüdül.”

Ismét sikerült örömet szerezni! Talán jövőre is sikerül!

https://youtu.be/SD2b9Z3G-E4

Móritz Adrienn tanárnő

Periszkóp –kitekintő

„Énekelj az Úrnak, te egész föld!” (Zsolt 96,1b)

Különösen megható eseményről emlékezem meg itt: a közös balfi-soproni énekkar szolgálatáról október 31-én a soproni evangélikus templomban. A „Reformáció 500” félévezredes megemlékezés áthatotta evangélikus egyházunk valamennyi gyülekezetét és a kicsiny szórvány-helyeket is. Nem volt olyan templom, imaház, ahol ne hangzott volna fel a hálaadás Isten mindannyiunk felé kiáradó, üdvözítő irgalmáért, mely a reformációban érhetett el hozzánk is. A zsoltár szavaival: „Hirdessétek szabadítását mindennap! Beszéljétek el dicsőségét a nemzeteknek, csodáit minden népnek!” (Zsolt 96,2b-3) Ki-ki a maga helyén ünnepeljen!

Ünnepi istentiszteletünk kétnyelvű: német-magyar volt, hiszen gyülekezetünk, amely a legelső evangélikus gyülekezet volt hazánkban, német nyelvűsége révén vette át egészen korán a reformáció evangéliumi örömhírét. Ezen az ünnepi istentiszteleten az ige mellett az egyházi zenének és éneknek is hangzania kellett: „Énekeljetek az Úrnak!” – Kicsike, maréknyira fogyatkozott énekkarunk szomorúan állapította meg: mi ehhez kevesen vagyunk!

Míg a reformáció 400. évfordulójára megjelent egyházi, iskolai és egyesületi énekkarok számára „Vallásos karénekek vegyeskarra” és a „Gyermeklant” kiadványok alapját a kellő felnőtt- és gyermeklétszám jelentette, ma ez fájóan hiányzik. De hiányzik a kórus vezetésére alkalmas és elhívott ember is. Mit tudunk mi tenni, hogy a hálaadó ének kórusban is felcsendülhessen?

Meggyőződésem, hogy Isten Lelke „sugalmazta” lelkészeinknek: hívjuk és kérjük meg a Balfon működő énekkart Baader Erik vezetésével a közös szolgálatra. Igen nagy örömmel vettük, hogy ez megvalósulhatott! A balfiak által már ismert korálfeldolgozásokat mi itt gyakoroltuk, majd közösen próbáltunk Balfon. Megvallom: megható és felemelő élmény volt! Kedves barátság és szívélyes kapcsolat alakult ki köztünk, és reménység szerint folytatódhat is a jövőben.

Ezúton is nagyon köszönjük Baader Eriknek és a balfi kórusnak ezt az együtt éneklést! Isten segítse és áldja meg további munkájukat!

Hadd folytassam azonban ezt az írást gyülekezettörténeti mozaikokkal!

Balfon a reformáció a sopronival csaknem egy időben terjedt el. Sopron első meghívott lelkésze Gerengel Simon 1565-1571. Balfnak is már 1578 előtt Péter nevű prédikátora volt. 1685-ben szinte az egész falu evangélikus volt. Istentiszteleteiket a „hegyi templomban” tartották egészen 1675-ig, amikor a lelkészeket és

tanítókat nekik is, meg a soproniaknak is el kellett küldeniük, és a templomokat átadni a katolikusoknak az ellenreformáció idején. Balfon 1786-1794 között a községháza udvarán egy „fabódé" volt az istentiszteletek helye. Ugyancsak ilyen, két ízben épített fa-épület volt udvarszinten Sopronban is a mai templom helyén, templom gyanánt 1675-1722 között. Balfon a ma is álló evangélikus templomot 1794-95-ben építették, tornyot csak 1940-ben kapott. A soproniak első kőből épített temploma a mai helyén, udvarban 1722-1782 között szolgált istentiszteleti hely gyanánt, míg a mostanit 1784-ben szentelték fel és 1863-ban épült hozzá torony.

A hasonlóság és párhuzamosság mellett egy fontos közös esemény 1848/49-ből! Payr Sámuel (1817-1862) balfi lelkész, családjával együtt jelentős szerepet játszott a szabadságharc idején. Két fia: Ferenc és Henrik részt vettek a harcokban, mint honvédek. A szabadságharc leverése után, dacolva a veszéllyel, 6 hónapon át a balfi parókián kapott menedéket Kolbenheyer Mór soproni lelkész és költő. Payr Sándor, a neves egyháztörténész és teológiai tanár, a balfi lelkész unokája volt; az ő sírja temetőnkben van.

Még egy szomorú „párhuzamról" is hadd szóljak.

Sopronban az 1940-es névtár alapján a gyülekezet lélekszáma 9903 volt. 1946-ban a kitelepítettekkel, bombázáskor életüket vesztettekkel és elmenekültekkel a gyülekezetünk harmadára csökkent: 3580 lélek.

Balfon az 1940-es névtár szerint 1200 az összes evangélikus. 1946-ban a gyülekezet 75%-át telepítették ki. Tehát egynegyedére csökkent az evangélikusok száma. A betelepítettek zöme katolikus volt. A megmaradt gyülekezeti tagok a Rábaközből betelepült evangélikusokkal megőrizték hitüket és tartották gyülekezetüket. A lelkigondozást főként a soproni lelkészek látták el. Rövid ideig volt néhány helyben lakó papjuk is. Személyes emlékem, hogy 1946/47-ben édesapám: Magassy Sándor líceumi vallástanár, mint adminisztrátor járt ki a gyülekezetbe. Édesanyámmal és két testvéremmel mintegy 9 hónapig a balfi parókián laktunk. Így „egy kicsit balfi" is voltam. Ez az időszak maradandó élmény az életemben.

Az a reménységem, hogy a múltbeli, evangélikus egyházi közös kapcsolópontok, a Reformáció ünnepi közös szolgálattal, nemcsak történelmi, de lelki közösség megerősítői is lesznek. Adja Urunk, hogy így legyen!

Felhasznált irodalom: Payr Sándor: A soproni evangélikus egyházközség története

Dr.h.c. Keveházi László szerkesztésében: A Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület története a reformációtól napjainkig.

Asbóth Lászlóné

Tervezett programok

Csoportjaink alkalmai

- **bibliaóra** minden hétfőn 15 órakor a Fabricius Szeretetotthon kápolnájában (január 8-ától február 12-éig)
- **böjti istentiszteletek** február 19-én, 26-án, március 5-én, 12-én, 19-én és 26-án, hétfőn 15 órakor a Fabricius Szeretetotthon kápolnájában
- **bibliaóra** minden szerdán 18 órakor a kisteremben (december 27-én és január 24-én elmarad)
- **énekkar** minden szerdán 17 órakor a klubszobában (december 27-én és január 24-én elmarad)
- **barkácskör-Bastelkreis** minden pénteken 15 órakor a társalgóban (december 22-én és 29-én elmarad)
- **ifi – Jugendgruppe** (13-18 éves fiataloknak) minden pénteken 17.30-kor az ifiteremben (december 29-én elmarad)
- **nagyifi** (17-27 éves fiataloknak) minden pénteken 19.30-kor az ifiteremben (december 29-én elmarad)
- **női imaóra** január 4-én, 18-án, február 1-jén és 15-én, csütörtökön 19 órakor a klubszobában
- **Forrás-klub** január 8-án és február 5-én, hétfőn 18 órakor a kisteremben
- **filmklub** január 15-én és február 26-án, hétfőn 18 órakor a kisteremben
- **nőslénykör** január 8-án és február 12-én, hétfőn 20 órakor a klubszobában
- **Glaubensgesprächskreis** – német beszélgetőkör január 12-én, 26-án, február 9-én és 23-án, pénteken 15.30-kor a lelkészi hivatalban

• **Kirchenkaffee** január 21-én és február 18-án, vasárnap 10 órakor a kisteremben
• **baba-mama kör** január 3-án, 17-én, február 7-én és 21-én, szerdán 10 órakor az ifiteremben
• **FiFi kör** január 13-án és február 10-én, szombaton 9 órakor a nagyteremben
• **mocorgós délelőtt** február 17-én, szombaton 10 órakor a nagyteremben
• **Kindergruppe** – német gyerekcsoport január 10-én, 24-én és február 14-én és 28-án, szerdán 16.30-kor a kisteremben
• **presbitériumi ülés** január 2-án és február 6-án, kedden 17 órakor a kisteremben
• **gyászcsoport** január 8-án és február 5-én, hétfőn 17 órakor a lelkészi hivatalban
• **Anonim** alkoholisták – minden csütörtökön 19 órakor és szombaton 19 órakor a társalgóban

Egyéb

• Január 1-jén, hétfőn 10 órakor a Lővér szállótól indul a szokásos újévi túra a Károly-magaslatra, amelynek keretében áhítat is lesz.
• Január 14-én, vasárnap 18 órakor a Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerület által szervezett Útközben a reformáció című programsorozat keretében kerekasztal-beszélgetést tartanak gyülekezeti házunk nagytermében „A reformáció értékei a családban, a reformáció értéke a család" címmel. A beszélgetés résztvevői: Dr. Béres Tamás evangélikus teológiai tanár és Dr. Mihalec Gábor pár- és családterapeuta.
• Január 22. hétfő és 27. szombat között tartjuk Sopronban az imahetet a keresztények egységéért. Az idén Balfon is tartunk ökumenikus istentiszteleteket.
• Február 4-én, vasárnap 10 órakor gyülekezeti közgyűlést tartunk, amin véglegesíteni tervezzük a gyülekezeti tisztújítás jelöltlistáját.
• Február 9-én, pénteken 18 órakor a nagyteremben színes beszámolót tartanak 2017. augusztusi wittenbergi motoros zarándokútjukról a résztvevők, köztük gyülekezetünkből Mátis Tamás és Mátisné Schlögl Patrícia. Wittenbergi önkéntes évéről beszámol Mátis Dániel.
• Február 11-én vasárnap a 10 órai istentisztelet keretében, a Házasság hete programsorozat részeként megáldjuk a házaspárokat. Szeretettel hívunk minden házaspárt, aki megerősítő áldást szeretne kérni kapcsolatukra.
• Február 24-én szombaton Szélrózsa-előtalálkozót tartanak, Szombathelyen.
• Február 25-én, vasárnap a délelőtti istentiszteletek előtt és után a templom előterében adhatják le a gyülekezeti tagok szavazatukat a jelöltekre. Aznap a 15 órakor kezdődő balfi istentisztelethez csatlakozóan tervezzük megválasztani a balfi gyülekezet tisztségviselőit és presbitereit.
• Február 25-én vasárnap emlékezünk a dunántúli egyházkerület újjászervezésére.

2018-ban böjti evangélizációs sorozatot tartunk

Fények

címmel. Az alkalmak 18 órakor kezdődnek a gyülekezeti ház nagytermében. Igét hirdet

Balicza Iván

nyugdíjas, korábbi budavári evangélikus lelkész.

február 18. vasárnap – Fény a mélységben
február 19. hétfő – Fények személyes életünk mélységeiben
február 20. kedd – Fények hívő életünk mélységeiben

Mindenkit szeretettel várunk!

Istentiszteleti szolgálati beosztás

2017 karácsonyától 2018 böjtjéig

december 24. (advent 4. vasárnapja, szenteste)

8.00 magyar: Pelikán András
9.00 német: Holger Manke
10.00 magyar : Pelikán András
15.00 Fabricius Szeretetotthon: Lázárné Tóth Szilvia
16.00 Balf – ökumenikus szentesti: Tóth Károly
17.00 német – szentesti, gyerekműsorral: Holger Manke
18.00 magyar – szentesti, csatlakozó úrvacsorával: Tóth Károly

december 25. (karácsony 1. napja)

8.00 magyar (áldozati gyűjtéssel és úrvacsorával): Pelikán András
9.00 német (áldozati gyűjtéssel és úrvacsorával): Holger Manke
10.00 magyar (áldozati gyűjtéssel és csatlakozó úrvacsorával) : Pelikán András
15.00 Fabricius Szeretetotthon (úrvacsorás): Lázárné Tóth Szilvia
15.00 Balf (úrvacsorás): Pelikán András
16.15 Fertőszentmiklós (úrvacsorás): Pelikán András

december 26. (karácsony 2. napja)

8.00 magyar (beépített úrvacsorás): Tóth Károly
9.00 német: Holger Manke
10.00 magyar (csatlakozó úrvacsorás): Tóth Károly

december 31. (karácsony utáni vasárnap, óév)

8.00 magyar: Tóth Károly
9.00 német: Holger Manke
10.00 magyar: Tóth Károly
15.00 Balf: Pelikán András
15.00 Fabricius Szeretetotthon: Lázárné Tóth Szilvia
17.00 óévi magyar (beépített úrvacsorás): Pelikán András

2018. január 1. (újév)

8.00 magyar (beépített úrvacsorás): Tóth Károly
9.00 német: Manke-Lackner Eszter
10.00 magyar: Tóth Károly
15.00 Balf (úrvacsorás): Tóth Károly
15.00 Fabricius Szeretetotthon: Lázárné Tóth Szilvia

január 4.

17.00 Wochenpredigt (úrvacsorás): Holger Manke

január 6. (vízkereszt)

10.00 magyar – a nagyteremben (beépített úrvacsorás): Tóth Károly

január 7. (vízkereszt utáni 1. vasárnap)

8.00 magyar: Pelikán András
9.00 német: Holger Manke
9.00 gyermek-istentisztelet a nagyteremben: Tóth Károly
10.00 magyar: Pelikán András
15.00 Balf: Pelikán András
16.00 kórházkápolna (úrvacsorás): Pelikán András

január 8.

8.15 a Hunyadi iskola vízkereszti istentisztelete: Kadlecsik Zoltán

január 11.

17.00 Wochenpredigt: Holger Manke

január 14. (vízkereszt utáni 2. vasárnap)

8.00 magyar: Pelikán András
9.00 német: Holger Manke
9.00 gyermek-istentisztelet a nagyteremben: Pelikán András
10.00 magyar: Pelikán András
15.00 Balf: Pelikán András
16.00 Fertőszentmiklós: Pelikán András

január 18.

17.00 Wochenpredigt: Holger Manke

január 21. (vízkereszt után utolsó vasárnap)

8.00 magyar (beépített úrvacsorás): Tóth Károly
9.00 német (beépített úrvacsorás): Holger Manke
9.00 gyermek-istentisztelet a nagyteremben: Tóth Károly
10.00 magyar (beépített úrvacsorás): Tóth Károly
15.00 Balf (úrvacsorás): Tóth Károly

január 22.

17.00 ökumenikus imaheti istentisztelet – református templom: Tóth Károly

január 23.
17.00 ökumenikus imaheti istentisztelet – református templom: Kálmán Imre római katolikus plébános
18.00 ökumenikus imaheti istentisztelet – balfi Szent József-kápolna: Pelikán András

január 24.
17.00 ökumenikus imaheti istentisztelet – Szent György-templom: Pelikán András

január 25.
17.00 ökumenikus imaheti istentisztelet – Szent István-templom: Dr. Vladár Gábor református lelkész
17.00 Wochenpredigt: Holger Manke
18.00 ökumenikus imaheti istentisztelet – balfi evangélikus templom: Németh Antal római katolikus plébániai kormányzó

január 26.
17.00 ökumenikus imaheti istentisztelet – evangélikus templom: Bejczi Tibor OP római katolikus szerzetespap

január 27.
17.00 ökumenikus imaheti istentisztelet – evangélikus templom: Filotás Julianna református beosztott lelkész

január 28. (hetvened vasárnap)
8.00 magyar (áldozati gyűjtéssel): Pelikán András
9.00 német (áldozati gyűjtéssel): Holger Manke
9.00 gyermek-istentisztelet a nagyteremben: Tóth Károly
10.00 magyar (áldozati gyűjtéssel): Pelikán András
15.00 Balf: Pelikán András
16.00 Fertőszentmiklós: Pelikán András

február 1.
17.00 Wochenpredigt (úrvacsorás): Holger Manke

február 4. (hatvanad vasárnap)
8.00 magyar: Tóth Károly
9.00 német: Holger Manke
9.00 gyermek-istentisztelet a nagyteremben: Pelikán András
10.00 magyar, előtte közgyűlés: Tóth Károly
15.00 Balf: Tóth Károly
16.00 kórházkápolna: Tóth Károly

február 8.
17.00 Wochenpredigt: Holger Manke

február 11. (ötvened vasárnap)
8.00 magyar: Tóth Károly
9.00 német: Holger Manke
9.00 gyermek-istentisztelet a nagyteremben: Lázárné Tóth Szilvia
10.00 magyar (házaspárok megáldásával): Tóth Károly
15.00 Balf: Tóth Károly
16.00 Fertőszentmiklós: Tóth Károly

február 15.
17.00 Wochenpredigt: Holger Manke

február 18. (böjt 1. vasárnapja)
8.00 magyar (beépített úrvacsorás): Pelikán András
9.00 német (beépített úrvacsorás): Holger Manke
9.00 gyermek-istentisztelet a nagyteremben: Pelikán András
10.00 magyar (beépített úrvacsorás): Pelikán András
15.00 Balf (úrvacsorás): Pelikán András
18.00 böjti evangélizációs sorozat a nagyteremben: Balicza Iván nyugdíjas lelkész

február 19.
15.00 Fabricius Szeretetotthon – böjti: Lázárné Tóth Szilvia
18.00 böjti evangélizációs sorozat a nagyteremben: Balicza Iván nyugdíjas lelkész

február 20.
18.00 böjti evangélizációs sorozat a nagyteremben: Balicza Iván nyugdíjas lelkész

Christophoros
A Soproni Evangélikus Egyházközség újsága
9400 Sopron, Színház utca 27.
e-mail: sopron@lutheran.hu
web: http://sopron.lutheran.hu
tel: 99/523-002; fax: 99/523-003

Nyomtatva 460 példányban.
Várható következő megjelenés:
2018. böjt
Felelős kiadó: Tóth Károly